

“Azərişiq” ASC-də qiymətlər sədrin qərarı ilə tənzimlənilir?

Hürriyyət

№15 (3354) 29 Aprel / 2025-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

Quba sakinləri illərdir mavi yanacağa həsrətdirlər

Ədalət Partiyasında parçalanma...

Ali Məclisin sədri Meydan Babayev sədr müavini Mütəllib Rəhimlinin partiya üzvlüyündən çıxarıldığını elan etdi, qarşı tərəf isə...

GÜNÜN NƏBZİ

Baxış

**Düşüncədən
başladılan
işğal**

SƏRDAR CƏLALOĞLU
YAZIR

8

Gündəm

**“Putinin təcavüzünün
qarşısını alın!”**

ADP-dən dünya
dövlətlərinə müraciət

4

Ölkə

**Prezident hərbiçilərin
maaşını artırdı, amma...**

4 aydır ölkə başçısının fərmanı
niyə yerinə yetirilmir?

7

Fakt

**Bakıda şok
dələduzluq faktı**

Özünü “Bandotdel” əməkdaşı kimi
təqdim etdi, qadının maşınını və külli
miqdarda pulunu ələ keçirdi

2

Şikayət

**Şəhid anası “diqqətdən
kənarda” qalıb?**

Qardaşının iddialarına rəsmi
qurumlardan reaksiya

11

Müsahibə

**Narkotik satıcıları
da əfvə düşürlər?**

Əliməmməd Nuriyev: “İstənilən
məhkum əfv üçün müraciət edə bilər”

5

Layihə

**“Asılılığın səbəbini bir
faktora bağlamaq olmur”**

Psixoterapevt İlkin Kazımlı:
“Asılılıq vəziyyətində insan beynində
bəzi dəyişikliklər ortaya çıxır”

9

**Gözdən əlilin pensiyası
Ədliyyə Nazirliyinin
sərəncamı ilə kəsilib?!**

Beynəlxalq Bank icra məmurunun
dələduzluğunu Konstitusiyadan üstün tutur

1-ci dərəcəli gözdən əlil Bədəlov Zəhid Xanməli oğlu
pensiyasının tam kəsilməsini dərman alanda kartının
“boş” olmasından bilib. Pensiya ödəyən orqan - DSMF
pensiyanın tam köçürüldüyünü, vasitəçi Azərbaycan
Beynəlxalq Bankı (ABB) isə Ədliyyə Nazirliyinin Xətai
icra şöbəsinin sərəncamı ilə təyinatı üzrə əlilin kartına
yox, adını demədiyi icra məmuru ödəndiyini
bildirib...

7

Ölkə

Toplum

**Evlənib xoşbəxt olmaq istədi,
başına gəlməyən qalmadı**

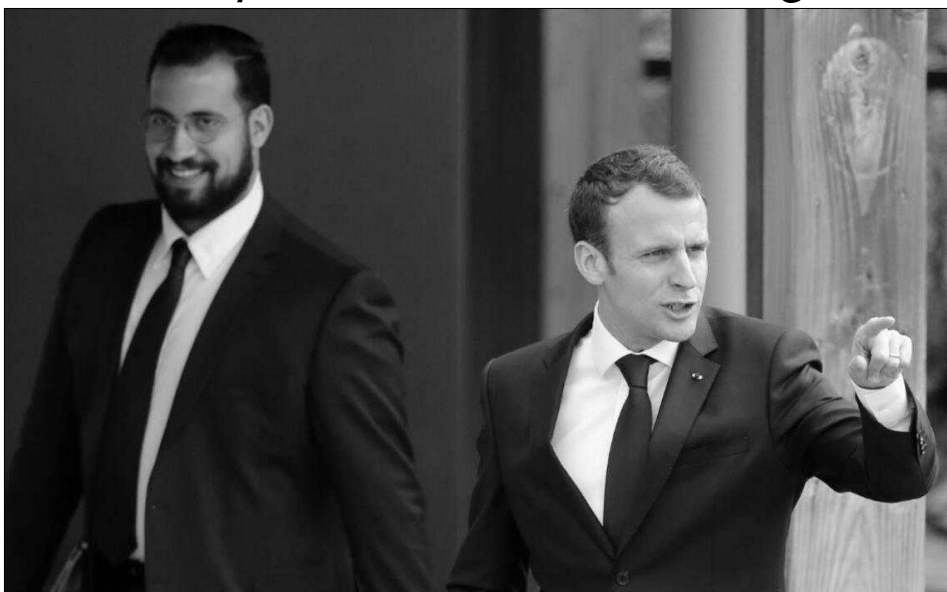
İmam nigahına girdiyi həyat yoldaşı gerçək
adını ondan gizlətdi, daha sonra anası və
bacısı ilə birgə bütün əmlakını ələ keçirdi

Suraxanı rayonu, Qaraçuxur qəsəbəsi sakini Əsgərova
Aygün Əlövsət qızı tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiya-
sına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə
prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehri-
ban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə, Daxili
İşlər naziri Vilayət Eyvazova, Ali Məhkəmənin sədri
İnam Kərimova müraciət edən şikayətinin açıqla-
masını olduğu kimi dərc edirik...

6

Makronun mühafizə rəisi beynəlxalq axtarışa verildi

Azərbaycan DTX-nin sorğusu əsasında...

Interpol Baş Katibliyi uzun prosedurdan sonra ümumi qərarla Fransa vətəndaşı Aleksandr Benallanın axtarışını əsaslı hesab edərək 2025-ci ilin aprel ayında "Red Notice" ("Qırmızı Bülleten") ilə beynəlxalq axtarışa daxil edib və bu barədə bütün üzv dövlətlərə bildirişlər göndərüb. Qərarın əsası Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində istintaqı aparılan cinayət işi üzrə 2024-cü ildə verilmiş hüquqi sorğu olub.

Məlum olduğu kimi, Fransa Prezidentinin Mühafizə Xidmətinin sabiq rəhbəri Aleksandr Benalla və Fransanın milyard-

larla dövriyyəsi olan "SAUR" şirkətinin vitse-prezidenti Anass Derraz (hazırda Azərbaycandır, məsuliyyətə cəlb olunub) 2018-ci ildə Azərbaycan əsilli rusiyalı milyarder Fəhəd Əhmədovun aktivlərinə qarşı beynəlxalq sanksiyaların ləğvi müqabilində külli miqdarda rüşvət alma və digər cinayət əməllərində ittiham olunurlar.

Həmin iş üzrə evvəllər xarici və yerli mətbuatda dərc edilmiş məqalələrdə qeyd edilir ki, Fransa rəsmiləri Fəhəd Əhmədovdan rüşvət tələb ediblər və bunun müqabilində sonuncunun dəbdəbəli "Luna" yaxtasının beynəlxalq həbsdən azad edilməsini, özünün sanksiyalardan qorunacağını vəd ediblər.

Məlumatlara əsasən, F.Əhmədov milyonlarla dollarlıq rüşvətin bir hissəsini Anass Derrazın "AL HILAL BANK"-dakı hesabına və Aleksandr Benallanın "BANK OF AFRICA UNITED KINGDOM PLC SC PAR"-dakı hesabına köçürüb.

Məlum olmayan formada istintaqın əlinə keçən A. Derraz Azərbaycanda məsuliyyətə cəlb olunaraq ölkədən çıxışına qadağa qoyulub, A.Benallanın isə beynəlxalq axtarışa verilməsi ilə bağlı İnterpol-a müraciət olunub.

İnterpol-un Fransa Prezidentinin Mühafizə Xidmətinin sabiq rəhbəri A.Benallanı ən ciddi hüquqi əsas olan "Red Notice" ("Qırmızı Bülleten") əsasında beynəlxalq axtarışa verməsi DTX-nin əlində təkzibedilməz və mötəbər sübutların mövcudluğundan xəbər verir. "Qırmızı Bülleten" şəxsin olduğu ölkədə tutulmasını və barəsində axtarış elan etmiş ölkəyə ekstradisiyasını nəzərdə tutur. A.Benallanın hazırda olduğu üçüncü ölkədə ekstradisiya proseslərinə cəlb edildiyi məlumdur.

Yaxın vaxtlarda Bakıda saxlanılan A. Derrazla bağlı aparılan cinayət işi üzrə açıq məhkəmə baxışının başlanacağı və açıqlanacaq beynəlxalq korruptsiya dəlillərinin əlavə qalmaqallar yaradacağı gözlənilir.

Əyləncə səhifəsi

Trampın oğlu super varlıqlar üçün klub açır

Təsisçilərin arasında Uitkoffun iki oğlu da var

ABŞ Prezidenti Donald Trampın böyük oğlu Donald, bankir Omid Malik və bir qrup investor super varlıqlar üçün qapalı klub yaradır.

Xarici KİV-lər xəbər verir ki, Vaşinqtonun nüfuzlu Corctaun bölgəsində "Executive Authority" adlı yeni klub açılacaq. Bu kluba üzvlük yalnız dövlətə mümkündür və üzvlüyün qiyməti 500.000 dollardan çox olacaq.

Təsisçilər sırasına mühafizəkar bizneslərə sərmayə qoyan "1789 Capital" firmasının tərəfdaşları daxildir. Kiçik Tramp Floridada yerləşən bu şirkətə 2023-cü ildə qoşulub. Onun sahibləri biznesmen Kris Buskirk, Omid Malik və maliyyə varisi Rebecca Mercerdir.

Klubun təsisçiləri arasında Prezident Donald Trampın xüsusi nümayəndəsi Stiv Uitkoffun oğulları Zak və Aleks Uitkoff da var.

Hafiz Əsədin nəşi gizləncə aparıldı

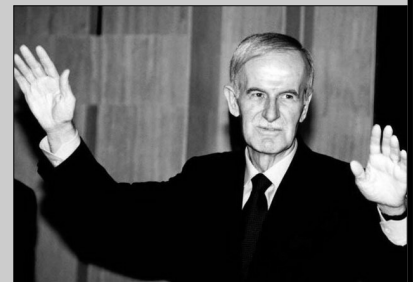
Suriyada eks-prezident Bəşər Əsədin atası və özü də Prezident olmuş Hafiz Əsədin nəşi aparılıb. Hurriyyət.az xəbər verir ki, aprelin 28-də şəhər saatlarında sosial şəbəkələrdə naməlum şəxslərin Hafiz Əsədin mavzoleyinə daxil olması kadrları yayılıb. Məzar Suriyanın Kardaşa şəhərində, Lazkiyadan cənub-şərqində yerləşir.

Kadrlarda məzarın açıq qaldığı görünür.

Qeyri-rəsmi məlumata görə, naməlum şəxslər Hafiz Əsədin qalıqlarını naməlum istiqamətə aparıblar.

Xatırladaq ki, 2024-cü ilin dekabrında bir qrup qiyamçı Hafiz Əsədin qəbrini yandırmışdı.

Hafiz Əsəd 2000-ci ildə vəfat edib.

Şimali Koreya müharibədə iştirakını etiraf etdi

Hurriyyət.az xəbər verir ki, Şimali Koreya Ukrayna ilə müharibədə Rusiya ordusuna yardım üçün hərbiçiləri göndərdiyini ilk dəfə rəsmən etiraf edib. Kömək hərətəfli strateji əməkdaşlıq sazişi çərçivəsində edilib.

STAK agentliyinin məlumatına görə, hərbiçilər bir neçə ay bundan əvvəl Kursk vilayətinin cəbhə zonasındakı hərbi əməliyyatlarda iştirak etmək göndəriliblər. Məlumatda deyilir: "Ukrayna qüvvələrinin Rusiya Federasiyasının ərazisinə müdaxiləsini dəf etmək əməliyyatı uğurla başa çatıb". Milli silahlı qüvvələrin əməliyyatda dövlət başçısı Kim Çen İnin əmrinə əsasən iştirak ediblər. Şimali Koreya qüvvələrinin Rusiyadakı fəaliyyəti BMT Nizamnaməsinə, digər beynəlxalq qanunlara və ikitərəfli sazişə tamamilə uyğun gəlir. Həmçinin, xəbər verilir ki, tezliklə paytaxt Pxenyan şəhərində Kursk vilayətinin azad edilməsində iştirak etmiş koreyalı hərbiçilərə abiyə qoyulacaq". Şimali Koreya lideri Kim Çen İn KXDR hərbiçilərinin Kursk vilayətinin azad edilməsi əməliyyatında iştirakını "müqəddəs missiya" adlandırır.

"Kurskun azad edilməsində iştirak edən koreyalı hərbiçilərə abiyə qoyulacaq"

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyət.az

E-mail: hurriyyət@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis" mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Səbail rayonu, Bayıl qəsəbəsi, Qurban Abbasov küçəsi, ev 60, mənzil 19-da yaşayan Quliyeva Rəna Əli qızı qarşılaşdığı problemlə bağlı "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına müraciət edib. Şikayətçinin qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

"Cənab Prezident! Hörmətli Birinci vitse-prezident!

Yazaraq bildirim ki, halal zəhmətlə qazandığım pullarımı dələduzluq yolu ilə mənimseyiblər. Pulun bir qismi özümün, qalan qismi isə borc və kredit götürdüyüm vəsait olub. Dələduzlara necə aldandığımı hələ özüm də inana bilmirəm. Sizlərdən kömək istəyirəm.

Bildirim ki, hazırda başıma açılan dələduzluq faktını bir nəfərin üzərinə yükləyib, işi bağlamaq istəyirlər. Yəni bu məsələdə maraqlı qüvvələr var. Şahid, Anar, Talib və "Rentacar" şirkəti mənə qarşı külli miqdarda dələduzluq edib. Onlar 4 ay boyunca birgə addım atıblar. Bu şəxslər əlbir çalışıblar.

"Rentacar" şirkətinin adını niyə çəkirim? Çünki tanıdığım bu şəxslər 4 ay ərzində Bakıda - "Şəki" restoranı ilə üzbəüz, "Xəlil Plaza"-nın içində yerləşən həmin şirkətdə günü 300-400 manata icarəyə verilən avtomobilləri idarə ediblər. Bu da o deməkdir ki, "Rentacar" şirkəti də bu dələduzlara himayədarlıq edib. Bu baxımdan, Sizdən xahiş edirəm, səlahiyyətli qurumlara tapşırıq verəsiniz ki, iş düzgün şəkildə araşdırılsın...

Möhtərəm Prezident!

Hörmətli Mehriban xanım!

Məlumat üçün bildirim ki, hazırda fizioterapiya ilə məşğulam. Avqust ayının 23-də Şahid adlı şəxs mənə yaxınlaşaraq, tanış gəldiyimi söylədi. Fikirləşdim ki, yəqin hansısa xəstəm olub. O isə xəstəm olmadığını və nömrəmi götürüb yanıma (xəstəm olaraq) gələcəyini söylədi. Bu söhbətdən bir müddət sonra "Rentacar" fəaliyyəti, yəni maşınların günlük icarəsi və satışı ilə məşğul olduğunu bildirdi. Həmin vaxt mənim də 99 SS 199 dövlət nömrə nişanlı "Hyundai Tucson" markalı avtomobilim var idi. Söhbət əsnasında bildirdim ki, avtomobilimi icarəyə verib, aylıq gəlir götürmək istəyirəm. O, bunun

Bakıda şok dələduzluq faktı

üçün ona etibarnamə verməli olduğumu söylədi. Mən də qanunu bilmədiyim üçün ona "baş etibarnamə" verdim. Elə həmin gündən, Şahin, eləcə də dostları Anar və Talib etibarından sui-istifadə edərək, məni aldatmağa başladılar. Belə ki, onlar birləşib mənim avtomobilimi və pulumu mənimseydilər.

Sonralar mən maşınımı tələb etdikdə Talib adlı şəxs Şahidlə birlikdə mənə Amerikadan "Range Rover" markalı avtomobil sifariş edəcəklərini söylədilər. Mən onlara inandım. Hətta avtomobilin modelini, komplektasiyalarını seçməkdə Talib birbaşa mənə kömək etdi. O, mənə saxta sənəd çıxardaraq (bunu sonradan öyrəndim), guya artıq avtomobilin sifariş olunduğunu, yolda olduğunu və tezliklə Bakıda mənə təhvil veriləcəyini söylədi. Qarşılığında isə məndən əlavə 79 500 manat pul aldılar. Bir hissəsini kreditə və borca götürdüyüm bu pulları birdefəlik ödəməmişəm.

Maşın "gələcə kimi" hissə-hissə ödəniş etmişəm.

Qeyd edirəm ki, Şahinin dostu Talib onlara inanmağımdan istifadə edib, "Telegram" kanalında mənimlə "xarici şirkətin əməkdaşı" kimi danışmış. Yazışmaların hamısını saxlamışam. Mən də bu yalanlara inanaraq, maşın haqqında "xarici vətəndaş" bilidyim şəxslə yazışmışam.

Bu 3 dələduz işlərini o qədər

Özünü "Bandotdel" əməkdaşı kimi təqdim etdi, qadının maşınını və külli miqdarda pulunu ələ keçirdi

peşəkar görürdülər ki, bir an belə, şübhə etməmişəm. İnanmağıma əsas səbəblərdən biri də Şahidin özünü mənə "Bandotdel" (Mütəşəkkil Cinayətkarlığa qarşı Mübarizə İdarəsi) əməkdaşı kimi tanıtməsi olub. O, mənə tez-tez "Bandotdel"-in qarşısından şəkillər də göndərirdi, deyirdi ki, iclasa girirəm. Yəni bu kimi yalanlarla inamımı qazanmışdılar. Heç vaxt ağılıma gəlməzdi ki, bu 3 dost dələduzluqla məşğuldurlar.

Onların dələduzluqlarının üstü bir mesajla açıldı. Belə ki, bir gün telefonuma "SMS Radar" vasitəsilə "Hyundai Tucson" markalı avtomobilimin cəriməsi gəldi. Həmin vaxt icarədə olduğumu düşündüyüm avtomobilimin 99 SS 199 dövlət nömrə nişanının başqa model - "Opel Astra" markalı maşının üzərində olduğunu gördüm. Bu zaman artıq hər şey mənə aydın olmağa başladı. Dərhal Şahidə zəng vuraraq, "mənim maşınımı niyə satmışan, axı

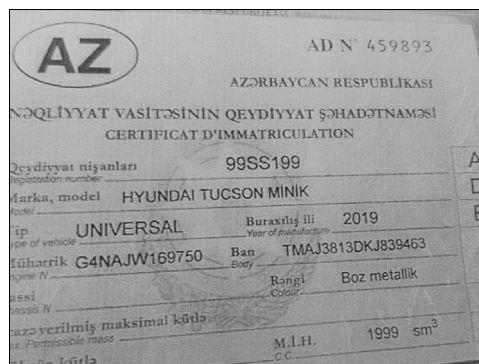
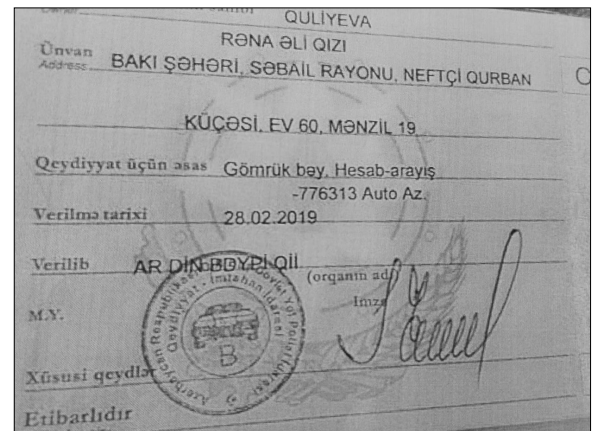
sonra, sözünü dandı, başladılar dələduzluqlarını davam etdirməyə. Hətta məni hədələyərək, "sən bilirsən, mənim arxamda kim və kimlər var? Səni ödürüb atarlar bir kənara, heç kəs də cəza çəkməz", - demişdi.

İcarəyə verdiyim maşınımın satıldığını, Amerikadan da hər hansı avtomobil gəlmədiyini görüb, başqa yolum qalmadı, Səbail Rayon Po-

Cənab Prezident!

Hörmətli Mehriban xanım!

Sizdən artıq dərəcədə xahiş edirəm ki, müraciətimi cavabsız qoymayın. Əlimdə bütün dedik-

lərimi sübut edəcək video-görüntülər var. Hazırda işim Ağır Cinayətlərə Məhkəməsində, hakim Məhərrəm Kərimovanın icraatındadır. Ümid edirəm ki, Məhərrəm xanım digər dələduz şəxsləri də hüquqi qaydada bu işə cəlb edər və ədalətli qərar verər.

Onu da qeyd edirəm ki, əlimdə olan məlumatlar tək mənə deyil, mənə yaxın olan şəxslərdə, həmçinin redaksiyada da saxlanılır. Mənim və yaxınlarımla başına gələcək ən xırda hadisədən belə, yuxarıda adlarını çəkdiyim şəxslər cavabdehdir. Hətta başıma açılan dələduzluğun fərqinə varan gün Şahidi evimə dəvət edərək, video görüntü şəklində bütün oyunları ona etiraf etdirmişəm.

Bu 3 nəfərin arxasında kim varsa, artıq mənə işimlə də hədələyirlər.

Cənab Prezident!

Hörmətli Mehriban xanım!

Sonda bir də Sizdən xahiş edirəm ki, bu işdə mənə kömək edin. İnanıram ki, Sizin göstərişinizlə dələduzlar cəzalarını, mən isə dələduzluq yolu ilə ələ keçirilən vəsaitimi geri alacağam.

Məhkəmədə mənim kimi zərər çəkən digər şəxslər də var".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

onu kirayə verməliydin", - deyə soruşdum. O isə avtomobili satmadığını iddia etdi. Telefonuma gələn mesajı ona göndərdim. Bu zaman bir dərgünlük yaşandı. Artıq bildi ki, mən "ayılmışam", etiraf etməyə başladım.

Bundan sonra ona dedim ki, avtomobilimi qaytarmadığımı halda səni və dostlarını polise verəcəm. Söz verdi ki, avtomobili tezliklə qaytaracaq. Daha

26.04.2025-ci il tarixində Ədalət Partiyası Ali Məclisinin növbəti açıq iclası keçirilib. “Hurriyyət” xəbər verir ki, iclasda yetərsayın olduğunu bildiren partiya sədrinin səlahiyyətlərini icra edən, Ali Məclisin sədri Meydan Babayev toplantını açıq elan edib. Bundan sonra dövlət himni səsləndirilmiş və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin və partiyanın mərhum sədri İlyas İsmayilovun xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. İclasın reqlamenti təsdiq edildikdən sonra, səsvermə ilə gündəlik təsdiq edilib.

İclasda partiyanın bütün rəhbərliyi, partiya sədrinin səlahiyyətlərini icra edən, Ali Məclisin sədri, Ali Məclis sədrinin müavini, Rəyasət heyətinin üzvləri, partiya sədrinin müavini, Siyasi Şuranın üzvləri və mərkəzi aparatın rəhbərliyi, Ali Məclisin üzvləri iştirak ediblər. Gündəlikdə aşağıdakı məsələlər təsdiq edilib:

1. Yeni yaradılmış rayon və şəhər təşkilatlarının statusunun təsdiqi.
2. Ali Məclisin yeni üzvlərinin təsdiqi.
3. Qurultayın vaxtının və nümayəndəlik normasının müəyyənləşdirilməsi.
4. Qurultayın keçirilməsi üçün Təşkilat Komitəsinin yaradılması.
5. Partiya daxilində yaranmış vəziyyət və gələcək hədəflər.

Son bir neçə ayda partiya rəhbərliyinin intensiv fəaliyyəti nəticəsində yaradılmış yeni rayon təşkilatlarının statusu və nümayəndələrinin Ali Məclis üzvlüyünə səlahiyyətləri təsdiq olunmuş, növbəti qurultayın 31 may 2025-ci il tarixdə keçirilməsi, rayon təşkilatlarından 3 nəfər qurultaya nümayəndəlik normasının müəyyənləşdirilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir. Daha sonra 9 nəfərdən ibarət Təşkilat Komitəsinin tərkibi təsdiq edilmişdir.

İclasda son vaxtlarda partiya daxilində yaranmış vəziyyət, gələcək perspektivlər barəsində Ali Məclis sədrinin 1-ci müavini Elçin Qurbanov, partiya sədrinin müavini Vüsalə Dadaşova və digərləri çıxış etmişlər. Ali Məclisin sədri Meydan

Ədalət Partiyasında parçalanma...

Ali Məclisin sədri Meydan Babayev sədr müavini Mütəllib Rəhimlinin partiya üzvlüyündən çıxarıldığını elan etdi, qarşı tərəf isə...

Babayev çıxışında son bir neçə ayda partiya daxilində nizamnaməyə zidd fəaliyyətlərin qarşısının alması istiqamətində görülən tədbirlər haqqında danışdı. Partyanın bütövlüyünü qorumaq məqsədilə pozuculuq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxs (şəxslər) barədə edilmiş şifahi və yazılı xəbərdarlıqlar ardından partiya sədrinin vəzifələrindən irəli gələn səlahiyyətlər çərçivəsində nizamnaməyə zidd şəkildə keçirilmiş iclasın qərarına veto qoyduğunu toplantı iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. O, bütün bunlara baxmayaraq partiyadaxili separatçı fəaliyyətin davam etdirildiyini və buna görə də Ali Məclis sədri tərəfindən müvafiq sərəncam qəbul edildiyini və Siyasi Şura tərəfindən 24.05.25-ci il tarixdə növbəti iclasda sərəncama uyğun olaraq müvafiq qərar qəbul olunduğunu da elan edib.

Meydan Babayev bildirib ki, iclasda siyasi şuranın 9 üzvündən 6-si iştirak etmişdir. İclasda Mütəllib Rəhimovun iştirakı ilə onun son aylarda partiya daxilində subordinasiyaya əməl etməməsi, partiya daxilində regionçuluq təbliğatı aparması, nizamnaməyə zidd “Ali Məclis”in iclasını çağırması, Ali Məclis sədrinin səlahiyyətlərini mənimsəməsi, Ali Məclisin üzvü olmaya-olmaya “Ali Məclis”in iclasını aparması, sədrin nizamnaməyə uyğun tətbiq etdiyi veto hüququna məhəl qoymaması, uzun müddət partiyanın təşkilatlanma prosesinin qarşısını məqsədyönlü şəkildə alaraq, nizamnamənin 4.7.4, 4.8.3, 4.8.4, 4.8.5, 4.8.6, 4.8.7 bəndlərini kobud şəkildə pozduğunu xatırladaraq partiya nizamnaməsinin 3.6-cı maddəsinin aşağıdakı məzmununa uyğun olaraq; partiya üzvü nizamnamə tələblərini üzsüz səbəblərə görə pozduqda və ya partiya üzvü adına xələl gətirən hərəkətlərə yol verdikdə nizamnamə pozuntusunun xüsusiyyətindən asılı olaraq özəyin və ya yuxarı partiya orqanlarının qərarı ilə ona aşağıdakı intizam

tədbirlərindən biri tətbiq edilə bilər:

- nəzərinə çatdırmaq;
- xəbərdarlıq;
- töhmət;
- partiya üzvlüyündən xaric etmək.

Törədilən nizamnamə pozuntularının ağır xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq siyasi şurada Rəhimov Mütəllib Qara oğlunun Ədalət Partiyasının üzvlüyündən xaric edilməsi barədə qərar qəbul edilib:

Lehinə - 5
Əleyhinə -1
Bitərəf - yoxdur

Qərar Meydan Babayevin təklifi ilə Ali Məclisdə səsə qoyulub və Məclis üzvlərinin əksəriyyəti tərəfindən dəstəklənib.

Bununlada qurultay öncəsi Ali Məclisin keçirilən son iclası öz işini yekunlaşdırıb.

“Bunlar məni üzlükdən çıxara bilməzlər...”

Ədalət Partiyası sədrinin müavini Mütəllib Rəhimli isə “Hurriyyət”ə bildirib ki, onu “üzvlükdən xaric edən” toplantının partiya ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Onun mövqeyini olduğu kimi dərc edirik:

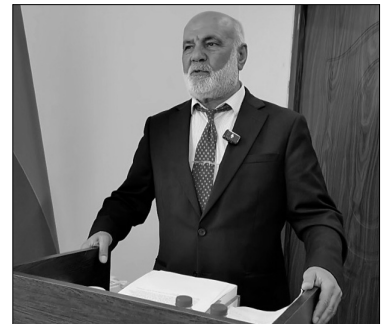
“Ədalət Partiyası aprelin 19-da Ali Məclisin iclasını keçirib və müvafiq qərarlar qəbul edib. Ali Məclis Qurultaya hazırlıq üzrə Təşkilat Komitəsinin yaradılması haqqında qərar qəbul edib. Çünki Qurultaya hazırlıq üzrə Təşkilat Komitəsi yaradılıb və bütün səlahiyyətlər də Təşkilat Komitəsinə keçib. Bir neçə şəxsin yenidən Ali Məclisin iclasını keçirmək səlahiyyəti yoxdur. Bu hərəkətlər Nizamnaməyə ziddir.

Mən Ədalət Partiyasının yaradıcılarından biri olmuşam. Bunlar məni üzlükdən çıxara bilməzlər. Həm də ki, partiya üzvü olmayan, qohum və dostlarını xahiş-minnətlə, yalvarışla toplayıb partiya adından “qərar” vermək əxlaq və qanuna ziddir. Bu, öz fəaliyyətdir. Onların evlə-

Bununla belə, MNTK-nın xəbərdarlığına məhəl qoyulmamış, Nizamnaməyə zidd hərəkətlər davam etdirilmişdir. Yığıncağa Ədalət partiyasının üzvü olmayan şəxslər dəvət olunaraq, onlarla partiyadaxili məsələlər müzakirəyə çıxarılmışdır.

MNTK bəyan edir ki, 19 aprel 2025-ci ildə Ədalət Partiyasının Ali Məclisinin iclası keçirilmiş, partiyanın növbəti IX Qurultayına hazırlıq üzrə Təşkilat Komitəsi yaradılmış və bununla da bütün səlahiyyətlər Təşkilat Komitəsinə keçmişdir. Bundan sonra bu cür təşəbbüslər partiya daxilində pozuculuq fəaliyyəti yaratmağa və ictimaiyyəti aldatmağa xidmət edir.

Ədalət Partiyasının MNTK-sı bildirir ki, partiya Nizamnaməsinin 4-cü maddəsində üzvlərin hüquq və vəzifələri göstərilib və hər kəs ona

riayət etməyə borcludur. Lakin bir qrup şəxs yuxarıda qeyd edilən hərəkətləri ilə Nizamnamənin 4.6.1 (Partiyanın Nizamnamə tələblərinə əməl etmək), 4.6.2 (Partiyanın Proqramında qarşıya qoyulmuş məqsədlərə çatmaq üçün çalışmaq), 4.6.3 (Partiyanın fəaliyyətində və onun keçirdiyi konkret tədbirlərdə fəal iştirak etmək), 4.6.4 (Partiya orqanlarının və səlahiyyətli şəxslərin qanuna və bu Nizamnaməyə uyğun tapşırıqlarını yerinə yetirmək), 4.6.5 (Partiya yoldaşları ilə münasibətlərini qarşılıqlı hörmət və qayğıkeşlik əsasında qurmaq), və 4.6.6-cı maddələrinin (Partiyada və cəmiyyətdə fəaliyyətini mövcud qanunlar və etik normalar əsasında qurmaq, partiya üzvü adını uca tutmaq, öz bilik və peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsinə çalışmaq) tələblərini kobud şəkildə pozmuşdur. Buna görə də onların əməllərinə Nizamnamənin 4.6.9-cu maddəsində göstərilən qaydada hüquqi qiymət verilməsi zərurəti yaranmışdır.

MNTK Nizamnamənin 5.10-cu maddəsində və “Əsasnamə”də ona verilmiş səlahiyyətlərə istinad edərək, aprelin 26-da bir neçə partiya üzvlünün təşəbbüsü ilə Ədalət Partiyası adından keçirilməsinə cəhd olunan yığıncağın partiya ilə heç bir əlaqəsi olmadığını bildirir. Bu yığıncağa təşəbbüs göstərmiş partiya üzvləri Vüsalə Dadaşovaya, Mehman Əliyevə və Meydan Babayevə xəbərdarlıq edir. Bu cür hərəkətlərə davam edəcekləri təqdirdə Nizamnaməyə uyğun olaraq daha ağır cəza ala biləcəklərini onların diqqətinə çatdırır.”

Hazırladı: KƏNAN

ində verdikləri qərarın partiya həyatına nə dəxli var?1 Mən soruşuram, orada rayon təşkilatlarının nümayəndələri iştirak etmədiyi halda necə qərar vermək olar və yaxud bu yığıncağın adı nə olacaq? Siyasi Şura olmadığı halda o necə qərar verir? Həm də Nizamnaməyə görə partiya üzvlüyü rayon təşkilatı üzvlükdən çıxara bilər. Rayon Təşkilatının isə belə bir qərarı yoxdur. Rayon təşkilatlarının təmsilçilərinin iştirakı ilə Ali Məclis keçirilib və onun qərarları da yerinə yetirilir”.

“Bu yığıncağın partiya ilə heç bir əlaqəsi yoxdur”

Yeri gəlmişkən, Ədalət Partiyasının Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyası (MNTK) bir qrup şəxsin toplantı keçirməsi təşəbbüsünü və “qərar” qəbul etməsini Nizamnaməyə zidd hesab edir. MNTK sədri aprelin 25-də bununla bağlı təşəbbüskarlardan biri Mehman Əliyevə xəbərdarlıq etmiş və belə tədbirlərin Ədalət Partiyası adından keçirilməsinin yol- verilmez olduğunu bildirmişdir.

Eldəniz QULİYEV

ADSIZ HEKAYƏ

(Monoloq)

Kumsə, haradasa göyə bir güllə atdı...

İçimdə bir musiqi vardı...

Amma heç vaxt eşitmirdim onu, sadəcə, bilirdim ki, O var və eynən damarımda axan qan kimi, səssiz-səmsirsiz axır... Hansı alətdə çalışdığını da bilmirdim; arfa idi, ya ney idi? Bəlkə də elə hər ikisinin "qol-boyun" olmasından yaranmışdı - bilmirəm... Özüm eşitməsəm də, bilirdim ki, üreyim eşidir ONU. Yoxsa, içimdə musiqi olduğunu hardan biləsiydim?..

Günlərin bir günü o musiqini kəsdilər... Amansızcasına. Çiliklədilər, boğdular...

İçimdə bir işıq da vardı - dəlisov bir işıq... Onu da, nə görə bilirdim, nə də duya... Amma təsəvvür edirdim. Təsəvvür edirdim ki, daxilimdə həqiqətən bir işıq sayrışır - qaranlıqları öz canından süzüb aydınladan qərribə bir İŞIQ!.. Yəni belə olmasaydı, gözlərim nədən tez-tez alışıb yanırdı ki!..

Və bir gün o işığı da həmin o musiqi kimi...söndürdülər. Sanki qatı bir zülmətə yuvarlandım!.. Məkanın mövcud olmadığı, zamanın donduğu intəhasız bir boşluğa...

Bir zamanlar içimdə körpə təbəssümü kimi bir sevgi də vardı... Onu da görmürdüm, onu da eşitmirdim. Amma duyurdum. Bütün varlığımla duyurdum. Və o sevgi həm də ilahi şeirə bənzəyirdi. Onunla nəfəs alırdım, yaşayırdım, sevinirdim, qanadlanıb uçurdum. Xoşbəxt idim...

Amma kimsə, ya kimlərsə ona da əl uzatdı; nifrət qatdılar, əzab, iztirab səpdilər. Əritdilər, kiçildilər, soldurdular o məsum sevgini, - çarmıxa çəkildilər, dar ağacından asdılar... İndi o sevgidən təkçə qaysaq bağlamayan yara, ovunmayan göynərti qalıb...

Ağrıyır, yaman ağrıyır!..

Hər dəfə mənə elə gəlirdi ki, RUH dediyimiz sirli-sehrli "varlıq" qeyri-maddi olan üç dəyərin bir şəkili - sevgi, işıq, musiqi!.. Axı nə üçün, nə səbəbə o ecazkar musiqini tellərindən, o sehrli işığı kirpiklərindən, o məsum sevgini təbəssümündən tutub da, yerə-göyə çırpdılar, sındırdılar, parça-parça elədilər?!... Necə qıydılar?.. Nə üçün? Nədən?! Anlamıram. Bağışlamıram!

...Və bir gün gördüm ki, artıq ruhum da ölüb...

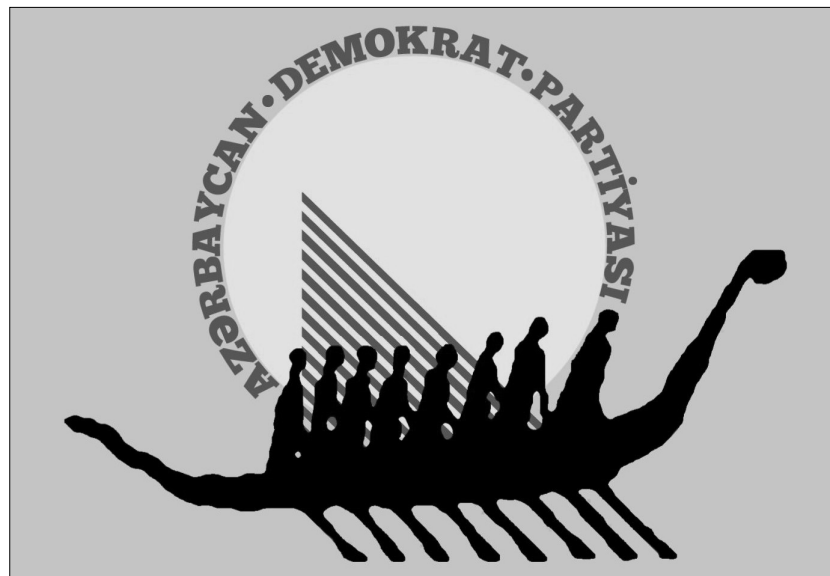
Adamın ruhunun özündən əvvəl ölmesindən böyük faciə yox imiş, Allah!..

...Göy üzündə ləngər vura-vura bir quş lələyi uçurdu...

Dünən ADP İdarə Heyətinin ölkə və beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi proseslərə dair növbəti toplantısı keçirilib.

Partiyanın mətbuat xidmətindən "Hurriyyet"ə verilən məlumata əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə ölkə prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına səfəri ətrafında müzakirə aparıb.

İqtisadi, siyasi, ticari, vizasız gediş-gəliş, təhsil və ən önəmlisi bir-birinin təhlükəsizliyini, ərazi bütövlüyünü tanıma sahəsində əldə edilən razılaşmaların ölkəmizin milli maraqlarına, beynəlxalq nüfuzunun qorumasına xidmət etməsinə diqqət çəkən partiya yetkililəri bu səfərin nəticələrinin hər iki ölkə üçün önəmli qarşılıqlı faydalı olduğunu bildirib. Qlobal güc

"Putinin təcavüzünün qarşısını alın!"

Dünya dövlətlərinə müraciət edən ADP Rusiyanın Ukraynanın ilhaqına yönəlmüş qanlı müharibəni davam etdirməsindən narahatdır

olan Asiya nəhəngi ilə illər öncə başlayan ikili əlaqələrin strateji əməkdaşlıq səviyyəsinə qaldırılması Azərbaycanın çoxvektorlu xarici siyasətində düzgün xətt yürütdüyünü isbatlamaqla yanaşı, global dəyişmələrin sürət aldığı, beynəlxalq hüququn yerini gücə söykənən zor siyasətinin tutduğu bir dövrdə bu ölkə ilə qurulan dərin əlaqələrin gələcəkdə ölkəmizi gözləyən iqtisadi, siyasi, hərbi təhdidlərdən qorunması baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi diqqətə çatdırılıb.

İdarə Heyəti həmçinin hər iki ölkənin vətəndaşları üçün nəzərdə tutulan vizasız rejimin tətbiqi məsələsindən dolayı yarana biləcək problemlərə də diqqət çəkib və hakimiyyəti bu məsələdə həssas olmağa, hüquqi və fiziki şəxslərin, biznes strukturlarına aid iş adamlarının ticari, iqtisadi maraqlarının qorunması istiqamətində effektiv tədbirlər görməyə çağırıb.

İdarə Heyəti Avrop İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi K.Kallasın Azərbaycana səfəri, ölkə başçısı və xarici işlər naziri ilə keçirdiyi görüşlər və əldə edilən razılaşmalar ətrafında fikir mübadiləsi aparıb və bu görüşün Azərbaycanla Aİ arasında uzun illərdən bəri qarşı tərəfin ölkəmizə qarşı tətbiq etdiyi ikili standartla bağlı yaranmış gərginliklərin aradan qaldırılması, bu qurumla münasibətlərin yeni mərhələyə daxil olması baxımından əhəmiyyətli olduğunu diqqətə çatdırıb. K.Kallasın görüş zamanı Azərbaycanın bir çox Avropa ölkələri üçün enerji daşıyıcılarının manesiz, təhlükəsiz və davamlı nəqli edildiyi etibarlı tərəfdaş olması barədə səsləndirdiyi fikirlər ölkəmizin öz öhdəliklərinə sadıqlığını göstərməklə, onun

regionda və beynəlxalq aləmdə artan nüfuzunun göstəricisi olduğunu bir daha təsdiq edir. İdarə Heyəti Azərbaycanın Aİ ilə ikitərəfli əməkdaşlığa əsaslanan və hər iki tərəfin maraqlarına xidmət edən yeni münasibətlərinin əhəmiyyətini qeyd edib və ölkə hakimiyyətini elmin, texnologiyaların sürətlə inkişaf etdiyi bu qurumla əlaqələrini daha intensiv şəkildə davam etdirməyə çağırıb.

İdarə Heyəti Hindistanla Pakistan arasında yaranmış gərginliklərdən, hərbi qarşıdurma ehtimalından ciddi narahat olduğunu bildirib, hər iki ölkəni yaranmış münaqişəni siyasi, diplomatik yolla tənzimləməyə dəvət etməklə hakimiyyəti Azərbaycanın təhlükəsizliyi ilə bağlı hər zaman ölkəmizin yanında olan qardaş Pakistana hərtərəfli dəstək verməyə, həmrəylik bildirməyə çağırıb.

İdarə Heyəti İran prezidenti Məsud Pezeşkiyanın dünən ölkəmizə başlayan səfərinə münasibət bildirib və bu səfərin İranla Azərbaycan arasında yaranmış gərginliklərin aradan qaldırılması, iki ölkə arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın yeni zirvəyə qaldırılması, hər iki ölkənin milli maraqlarını təmin edən razılaşmaların əldə edilməsi baxımından əhəmiyyətli olacağına əminliyini ifadə edib. İdarə Heyəti eyni zamanda bir neçə gün öncə Bəndərabbasada baş verən partlayış nəticəsində bir çox insanın həyatını itirməsindən xeyli sayda insanın yaralanmasından ciddi narahat olduğunu bildirib və hakimiyyəti bu kədərli, hüznü bölüşmək üçün qonşu ölkəyə mənəvi, maddi yardım göstərməyə çağırıb.

İdarə Heyəti Ukrayna ilə Rusiya arasında başlayan və hər gün yüzlərlə insanın günahsız qurbanı çevrildiyi müharibənin daha böyük şiddət almasından, ABŞ-in, Avropa İttifaqının

sülh danışıqlarının baş tutması üçün çabalar göstərməsinə baxmayaraq Putin Rusiyanın bu qanlı müharibəni davam etdirmək istəyində olmasından ciddi narahat olduğunu bildirib və dünya dövlətlərini müstəqil, suveren bir ölkənin işğalına, ilhaqına yönəlmüş bu təcavüzün qarşısını almaq üçün ciddi, təsirli tədbirlər görməyə çağırıb.

İdarə Heyəti son vaxtlar Rusiya rəsmi dairələrinə daxil olan şəxslərin öz ətrafında yaşayan qonşu dövlətləri, eləcə də dünyanı təhdid edən müharibə çağırışlarını, qətiyyətlə pisləyib və imperialist iddialardan doğan bu hərbi təcavüz çağırışlarının heç bir əlaqə, heç bir beynəlxalq hüquq normasına sığmadığını və bütün dünya üçün təhdid olduğunu diqqətə çatdırıb.

İdarə Heyəti erməni lobbisinin təsiri altında olan bir sıra Qərb strukturlarının Bakıda istintaqı gedən erməni canlılarının azadlığa buraxılması, guya onlara qarşı ədalətsiz məhkəmə davranışının olması ilə bağlı bəyanatlarla çıxış etməsini qətiyyətlə pisləyib və bu bəyanatların Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq, məhkəmə sistemine açıq müdaxilə kimi dəyərləndirib.

İdarə Heyəti xərçəng xəstəliyindən əziyyət çəkən "Xural TV"-nin rəhbəri Əvəz Zeynallının həbsdən azadlığa buraxılmasını humanist addım kimi alqışlayıb, eyni zamanda ölkə rəhbərliyini humanizm prinsiplərinə söykənərək hazırda həbsxanada aclıq aksiyası keçirən Tofiq Yaqublunun, səhhətində ciddi problemlər olan Ələsgər Məmmədlinin və digər siyasi məhbusların azadlığa buraxılması ilə bağlı müstəsna səlahiyyətlərindən istifadə etməyə çağırıb.

Hazırladı: KƏNAN

Həbsə düşən hər məhkum bir gün əfv olunacağını səbrsizliklə gözləyir. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Əfv Məsələləri Komissiyası müntəzəm olaraq belə desək, bu mərhəmət aktından yararlanmaq üçün müraciət edənlərin taleyində mühüm rol oynayır. Nəzərə alsaq ki, ölkə həbsxanalarındakı məhbusların az qala yarısı narkotiklə əlaqədar həbs olunanlardır, şübhəsiz, onlar arasında da vaxtından əvvəl azadlığa can atanlar az deyil. Bəs, Əfv Komissiyası yeniyetmə və gənclərimizi "ağ ölüm"ə məhkum edən bu şəxslərin müraciətinə nə kimi reaksiya verir? Bu və digər suallara komissiyanın üzvü, "Konstitusiya" Araşdırmalar Fondunun rəhbəri Əliməmməd Nuriyevlə müsahibəmizdə cavab tapmağa çalışdıq.

- Bu günlərdə Əfv Komissiyasının 6-cı toplantısı keçirildi. Həmin toplantıda 100-dən çox müraciətə baxıldığı haqda mətbuata açıqlama vermisiniz. Ümumiyyətlə, Əfv Komissiyası daha çox hansı maddələr üzrə cinayət törətmiş şəxslərin müraciətinə baxmağa üstünlük verir?

- Əfv Komissiyasının hər hansı bir müraciətlə bağlı çərçivəsi yoxdur. İstənilən məhkum qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, Əfv Komissiyasına, daha doğrusu, cənab Prezidentə əfv üçün müraciət edə bilər. Amma bunun üçün əsaslar olmalıdır. Bu da həmin məhkumların etdiyi cinayətin ağırlıq dərəcəsindən asılı olaraq müddətlə müəyyənləşir. Məsələn, ömürlük azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilmiş şəxslərin də cəzasını 10 il çəkəndən sonra müraciət hüququ yaranır. Xüsusilə ağır cinayət etmiş şəxslərin isə cəzasının yarısından çoxunu çəkəndən sonra əfv üçün müraciət hüququ yaranır. Amma az ağır cinayətlərdə cəzasının üçdə birini çəkəndən sonra ictimaiyyət üçün təhlükəli olmayan cinayətlərə görə məhkum olunmuş şəxslərin məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmündən sonra müraciət hüququ yaranır. Müraciət hüququnun yaranması o demək deyil ki, həmin şəxslər əfv olunacaqlar. Situativ müraciət hüququ yaranır. Müraciətə də baxılır, kriteriyalara uyğun olaraq müvafiq rəylərin hazırlanması ilə bağlı qərarlar qəbul edilir və cənab Prezidentə təqdim edilir. Cənab Prezident də əfvə bağlı son qəti qərarı verir ki, kimi əfv edəcək, kimi əfv etməyəcək. Amma buna görə də Cinayət Məcəlləsinin bütün maddələri ilə bağlı məhkum olunmuş şəxslərin müraciət hüququ var. Yəne deyirəm, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş müddətə uyğun olaraq. Yeni məhdudlaşdırıcı bir

“Müraciət hüququnun yaranması o demək deyil ki, həmin şəxslər əfv olunacaqlar...”

tiklə əlaqədar həbs olunanlardır. Əfv Komissiyası bu şəxslərin də müraciətinə eyni prizmadan yanaşır?

- Əfv Komissiyası istənilən müraciətə baxır. Qanunvericilikdə müraciətə baxılması ilə bağlı hər hansı məhdudiyyət yoxdur. Qaldı ki, qərarın qəbul edilməsi, rəyin verilməsi ilə bağlı, o başqa bir məsələdir. İstənilən məhkum olunmuş şəxs qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş müddətlərə əməl etməklə müraciət edə bilər. O müraciətə bir

da göz önündən keçirmir?

- Birinci - etdiyi cinayətin ictimai təhlükəlilik dərəcəsi, ikinci - bunun peşmançılıq məsələsi, üçüncü - cəzanı çəkdiyi müddət, özünün davranışı (cəzaçəkmə müddətində davranışı nədən ibarətdir), ailə vəziyyəti, sağlamlıq, zərərçəkmişin mövqeyi, ziyan ödənilibmi, məsələ ilə bağlı barışiq varmı, həmin şəxsin cəmiyyətdə nüfuzu məsələsi, onun statusu - şəhid ailəsidirmi - çəkdiyi cəzadan nə qədər qalıb, hansı cinayə-

Narkotik satıcıları da əfvə düşürlər?

Əliməmməd Nuriyev: "İstənilən məhkum olunmuş şəxs qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş müddətlərə əməl etməklə müraciət edə bilər"

qərar yoxdur. O başqa bir məsələdir kimlər əfv olunur, əfv olunmur, bu da cənab Prezidentin müstəsna Konstitusiyası səlahiyyətidir.

- Təcrübədə elə faktlar var ki, törətdiyi cinayətlə əlaqədar olaraq azad olunmasını xahiş edən şəxslərin müraciəti dərhal geri çevrilir?

- Bütün hallarda müraciətlər qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq edilibsə, yaxud məhkum edilmiş şəxslər tərəfindən vəsadət qaldırılıbsa, ona baxılır. Onun müraciətinə reaksiya ya müsbət, ya da mənfi olur. Hər şeydən əvvəl, əfvətmə haqında əsasnamə var. Orada kriteriyalar aydın qeyd olunur. Əlbəttə ki, o kriteriyalarda şəxsin əfv olunmasıyla bağlı - onun etdiyi cinayətin ağırlıq dərəcəsi, ailə vəziyyəti, cəzanın çəkilmə müddəti, cəza müddətində özünü aparması, zərərçəkmişin mövqeyi, dəymiş ziyan, dəymiş ziyanın ödənilməsi vəziyyəti, əvvəllər cinayət edib-etməməsi, əvvəllər amnistiya aktının ona tətbiq olunu-olunmaması, yeni əfvə düşüb-düşməməsi, fərdin sağlamlığı, hansı cinayətləri etdiyi - bütün bunlar nəzərə alınan faktorlardır. Eyni zamanda, bunlar arasında balanslı, ortaqlar bir tarazlıq, cəmiyyətin, dövlətin müraciət etmiş şəxsin maraqları arasında ortaqlar balanslı müəyyən edə bilməklə Əfv Komissiyası rəylərin hazırlanması haqda qərar qəbul edir, cənab Prezidentə təqdim olunur. Cənab Prezident kimin əfv olunub-olun-

maması barədə son qəti qərar qəbul edir. Məsələnin mahiyyəti budur. Ucdantutma kimse müraciət etdi, elə düşünürsə ki, əfv olunaq, elə deyil. Əfv Prezidentin hüququdur, onun vəzifəsi deyil. Bu baxımdan da məsələyə bu aspektdən yanaşmaq lazımdır. Elə fikirləşməsinlər ki, kimse əfv üçün müraciət edirsə, mütləq əfv olunaq. Əfv humanizm nümunəsidir, mərhəmət və humanizm prinsiplərinə söykənərək qəbul edilən aktıdır. Qanunun aliliyi və ədalətlə mərhəmətin görüşüdü bir yerdə.

- Əliməmməd bəy, hazırda həbsxanalarda cəza çəkən şəxslərin 50 faizə yaxını narko-

sıra xüsusiyyətləri nəzərə alaraq müsbət əsaslarla qərar verilir - cinayət ağır cinayətdirmi, xüsusi amansızlıqla edilibmi və s. Burada çox meyarlar var, o meyarlara uyğun qiymətləndirilmə aparılır və cənab Prezidentə təqdim olunur. O isə son qəti qərar verir.

- Cinayət Məcəlləsinin bir sıra maddələri - xüsusilə narkotik satışı, dələduzluq, oğurluq və s. üzrə həbsdə yatan şəxslər arasında islah olunma faizinin kifayət qədər aşağı olduğu sirr deyil. Əfv Komissiyası müraciətlərə baxarkən məhbusun islah olunma ehtimalını

ti edib, cinayətin ağırlıq dərəcəsi nədir, hansı alətlərlə edib, əgər sabah o əfv olunarsa məhkumun cəmiyyətə real integrasiya olmaq imkanları nədən ibarət ola bilər - bütün bunlar kompleks şəkildə qiymətləndirilir. Bu qiymətləndirmə nəticəsində rəy hazırlanır. Bütün bunlar nəzərə alınması faktorlardır. Yeni məhkumun vəziyyəti bir faktora görə qiymətləndirilmir ki, tutulalı şəxs filan cinayəti edib, onun 50 yaşı var, yaxud da səhəhətində problem var, burada zərərçəkmişin də mövqeyi nəzərə alınmalıdır.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Suraxanı rayonu, Qaraçuxur qəsəbəsi sakini Əsgərova Aygün Ələvsət qızı tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə, Daxili İşlər naziri Vi-layət Eyvazova, Ali Məhkəmənin sədri İnam Kərimova müraciət edən şikayətçinin açıqlamasını olduğu kimi dərc edirik:

**"Cənab Prezident!
Hörmətli Mehriban xanım!
Hörmətli Cənablar!**

Yazaraq bildirirəm ki, mən, Əsgərova Aygün Ələvsət qızı, böyük bir şəbəkənin əlinə düşərək, dələduzluqla üzləşmişəm. Daha dəqiq desəm, ailə qurmaq adı ilə Məmmədşad Rəşvin Balağa oğlu, bacısı Məmmədşad Bika Balağa qızı və anası Məmmədşad Dünya Yunis qızı tərəfindən aldadılmışam. Onlar mənim inamımdan sui-istifadə edərək, evimi, mebellərimi, qızıl- larımı, hətta paltarlarımı belə oğurlayıblar. İnanmağıma səbəb isə, bizim Məmmədşad Rəşvin Balağa oğlu ilə imam nigahımızın olması olub.

Qeyd edirəm ki, imam nigahımız vaxtilə Hacı Şahin tərəfindən kəsilmişdir. 2 ay bir ailə kimi yaşamışıq. Həmin vaxt ərzində həqiqi adı Rəşvin olan həyat yoldaşımı Ramiz kimi tanıyırdım. Çünki onu tanıyan hər kəs mənim yanımda yoldaşımı Ramiz deyərək çağırırdılar.

3-4 ay müddətində ətrafımda olan dələduzlardan xəbərim olmayıb. Rəşvinin bacısı mənə qarşı çox yaxşı, mehribancasına rəftar edirdi. Anası qıraqdan müşahidəçi və qaynana rolunu oynasa da, baldızımın və yoldaşımın məni aldadıb evimi əlimdən almalarında birbaşa rolunu oynayırdı.

Bildirim ki, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Qəzənfər Vəliyev küçəsi 5, mənzil 8 ünvanında 4 otaqlı evim olub. Orada öz şəxsi işimi qurmuşdum. Belə ki, otağımın birini xanımlara ayırmışdım, orada idmanla məşğul olurduq. Bu məqsədlə bahalı avadanlıqlar da almışdım.

Nişan ərfəsində yoldaşım və baldızım mənə dedilər ki, evləndikdən sonra hər gün bura gəlib-qayıtmağın sənə çətin olacaq. Təklif etdilər ki, bəlkə evi satasan, biz də üstünü düzəldək, 6 otaqlı böyük bir ev ala, sənün üçün də rahat olar, yenə öz işini davam etdirərsən. Biraz fikirləşdim, sonunda razılaşdım.

Kəbin kəsildikdən sonra yoldaşıma notariat qaydasında etibarname verdim. Elə həmin gündən də əlimdə olanı almağa başladılar. "Təcili satışa çıxarırıq" deyərək, 140-150 min manatlıq evimi 70 min manata Anar adlı şəxsə satdılar. Mən belə güman edirdim ki, Anar adlı şəxs də bu qrupun gizli üzvlərindən. Bəlkə də bəha alıb, amma sənədə 70 min yazılıb.

Rəşvinin bacısı Bika mənə onu

Evlənib xoşbəxt olmaq istədi, başına gəlməyən qalmadı

İmam nigahına girdiyi həyat yoldaşı gerçək adını ondan gizlətdi, daha sonra anası və bacısı ilə birgə bütün əmlakını ələ keçirdi

da dediki, 87 min manatlıq "Candella" lazer aparatım bağ evimizdədir, onu da sənə verərəm, işlədərsən. Bu kimi yalan vədlər məni dələduzların ovucunun içinə saldı. Hətta gedib "alınacaq olan" evə də baxdıq. Həmin evi 400 min manat qiyməti var idi. Təcili satıldığı üçün evi 250 min manata düşmüşdü. Bika və Rəşvin dedilər ki, narahat olma, bura sənə daha rahat olacaq, üstəlik lazer aparatını da işlədəcəksən. Bu səbəbdən də, 1 günün içində evimi yarı qiymətə - 70 min manata satıb, pulu götürdülər.

Ev satıldıqdan sonra da bir müddət yoldaşımın bacısı və anası ilə münasibətimiz davam edib. Aldıqlarını iddia etdikləri yeni evin müəyyən qədər təmirə ehtiyacı olduğunu deyərək, məni müvəqqəti olaraq "28 Park Residence"-də yerləşdirdilər. Sonra məlum oldu ki, məni yenə aldadıblar. Bika dedi ki, bura mənim evimdi, müvəqqəti burada qalın. O, evə mənə aid olan hər bir əşyanı və qızılarımı da aparmışdım. Sonradan bildim ki, həmin evi kirayə olub. Orada yaşadığım müddətdə - dekabr ayında kombini qəsdən xarab etdilər. Beləliklə, məni və qızımı bacı-qardaş aparıb anamgilə qoydular. Guya kombini düzəldirəcəkdilər.

Bir neçə gün sonra anam soruşdu ki, Aygünü nə vaxt aparacağsınız? "Bu gün, sabah" deyərək vaxtı uzadırdılar. Axırda dedim ki, eybi yox, sərinləndirici vurub oturaram. Bu zaman da dedilər ki, o da xarab olub. Beləliklə, mən o eve gedə bilmədim.

Yoxluğumdan istifadə edən dələduzlar mənə məxsus olan əşyala-

rimi, qızılarımı, paltarlarımı, yəni evdə on hər şeyi oğurlayıblar. Evdə bir fincan belə qalmayıb. Əşyalarımı ikinci əl satıb, pullarını da özlərinə götürüblər.

Bir gün yoldaşımla mağazaya gedərkən, yolda polis əməkdaşları bizi saxladı. Yoldaşıma "Rəşvin" deyərək müraciət edəndə artıq mən tutuldu və anladım ki, hər bir şeyim əlimdən gedib, dələduzların "əlinin içindəyəm". Mənim Ramiz kimi tanıdığım Rəşvin 1 gün polis bölməsində qaldıqdan sonra gəldi və qarışıq salındığını dedi.

Baldızım artıq məndən qaçırdı, zənglərimə cavab vermirdi. Çox söhbətdən sonra o, mənim yanımda yoldaşıma dedi ki, "Rəşvin, bundan canımızı qutarmaq lazımdır".

Bundan sonra dava-dalaşla kirayə qaldığımız evə getdik və gördüm ki, ev tamamilə boşdur, nə evim var idi, nə də əşyalarım. Hazırda bir dəst paltarla çöldə qalmışam. Sonra aydın oldu ki, bu dələduzluğun qurbanı tək mən olmamışam. Mənim kimi başqa 2 xanıma da eyni dələduzluqla aldadılıblar. Bir nəfər də həkim aldadılıb. Hazırda iş Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Eldar İsmayılovun icraatındadır. Başına gələnləri olduğu kimi danışmağa, əlimdə olan bütün sübutları məhkəməyə təqdim etməyə çalışsam da, buna imkan verilmir. Məhkəmə zalında hakim və digər səlahiyyətli nümayəndələrin yanında qarşı tərəf mənə və ailəmə ağır ifadələr, söyüşlər işlətərdə, hər birinə göz yumulur.

Onu da deyim ki, Nəsimi rayon Polis İdarəsinin müstəntiqi Sübhan Zeynalov bu işə bağlı məndən 2

mir. Bir qrup dələduzu müdafiə edirlər. Qarşı tərəfin isə hər bir sözüünə isə canla-başla qulaq asırlar.

Cənab Prezident!

Hörmətli Mehriban xanım!

Hörmətli Cənablar!

Mən çox səhv edib bu insanlara inanmışam. Amma hazırda bütün səlahiyyətli qurumlara müraciət edirəm. Baş prokuror Kamran Əliyevin qəbuluna yazılmışdım. Orada nəmənəm bir şəxs məni təhdid edərək, "bu işdən əl çək" dedi. Bütün bunlara oranın işçiləri də şahiddir. Adam təhdidini etdi və əlini-qolunu sallayaraq, çıxıb getdi.

Orada çəkiliş etmişəm, bu dediklərimlə bağlı mənə həmin adamın görüntüləri də var. Prokurorun qəbulunda çəkiliş etdiyim və Sizə müraciət edəcəyimi bildiklərinə görə də hədələyirəm.

Mehriban xanım, mənim, qızımın, anamın və atamın həyatı təhlükədədir. Xahiş edirəm göstəriş verəsiniz, bu dələduzlar cəm şəkil-

min manat pul aldı. 10 min manat istəmişdi, hissə-hissə verəcəkdim. Bir də müstəntiqi axtaranda dedilər ki, o, sizi aldadıb, təyinatla başqa yere vəzifəyə yönləndirilib. Müstəntiq bir sənədə mənim yerimə saxta qol çəkərək, mənə 5 min manat pul verdiyini yazıb. Bunların da üstü açılıb.

Məhkəmədə iştirak edən prokuror Eldar Həmzəyev də orada olan bütün biabırılığa göz yumur. Çalışdığı qədər qarşı tərəfin ən az cəza almasına maraqlıdır. Qrup halında olan cinayəti tək nəfər işləmiş kimi göstərməyə çalışırlar.

Hətta qarşı tərəf əvvəlki vəkili də ələ alaraq, mənə qarşı oyunlar qurdular. Qarşı tərəfin vəkili Loğman Abdullayev mənə qarşı şər-böhtan xarakterli ifadələr işlədir. Məhkəmədə deyir ki, "möhtərəm hakim, Aygün xanıma kart vasitəsilə 20 min manat pul ödənişi etmişik". Amma mənə heç 20 qəpik belə, verən olmayıb.

Hakim Eldar İsmayılov mənim vəkiliyə heç bir vəsatəti qəbul et-

də həbs olunsunlar. Məni həbslə hədələyirlər. Nələr edə biləcəklərindən xəbərsizəm. Bir qız anası kimi Sizdən və Baş Prokurorluqdan kömək istəyirəm. Məhkəmədə hakim, prokurorun, müstəntiqin yanında təhqir olunuram, amma səlahiyyətli şəxslər buna göz yumur.

Dəfələrlə məhkum olunmuş, məni və digər şəxsləri aldadaraq külli miqdarda dələduzluq etmiş şəxsə 9 il iş kəsiblər. Oğurluqla ittiham olunur. Cinayətdə əli olan bacısı Bika isə istədiyi kimi "at oynadır". Xahiş edirəm, yalvarıram Sizə, mənim işimin həlli istiqamətində tapşırıqlar verin. Mənim və ailəmin güvənli yaşaması üçün bizə kömək edin. Bu adamların arxasında güclü şəxslər durur. Məhz bu səbəbdən də qorxu içində yaşayıram".

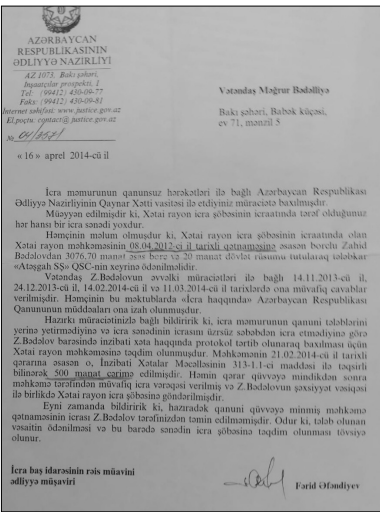
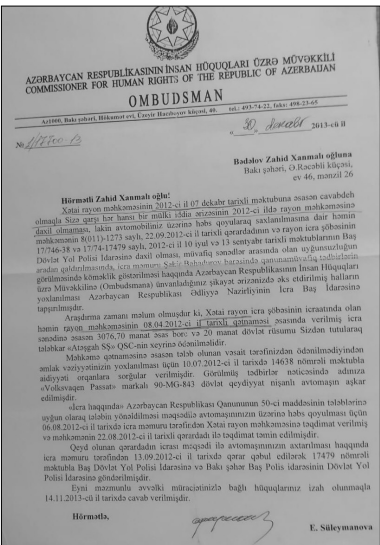
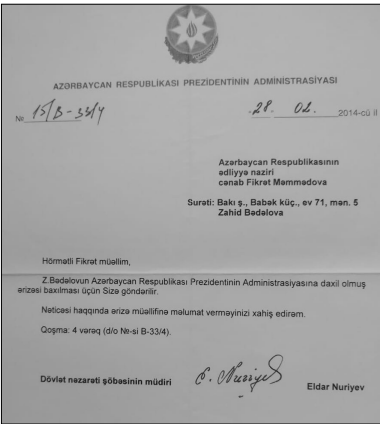
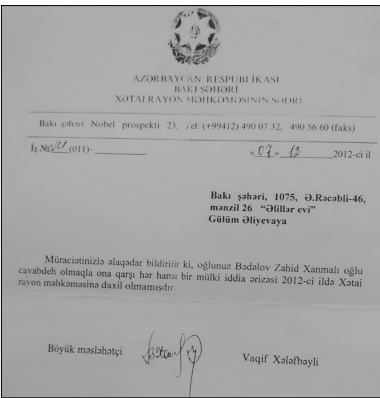
Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Gözdən alilin pensiyası Ədliyyə Nazirliyinin sərəncamı ilə kəsilib?!

Beynəlxalq Bank icra məmurunun dələduzluğunu Konstitusiyadan üstün tutur

1-ci dərəcəli gözdən əlil Bə-dəlov Zahid Xanmalı oğlu pensiyasının tam kəsilməsini dərman alanda kartının “boş” ol-masından bilib. Pensiya ödəyən orqan - DSMF pensiyaının tam köçürüldüyünü, vasitəçi Azər-baycan Beynəlxalq Bankı (ABB) isə Ədliyyə Nazirliyinin Xətai icra şöbəsinin sərəncamı ilə təyinatı

üzrə əlilin kartına yox, adını də-mədiyi icra məmuruна ödənil-di-yini bildirib.

Beynəlxalq Bankın əmanətə xə-yanət etdiyi göz qabağındadır. Bank dövlətin ayırdığı vəsaiti, pensiyanı, daşınar əmlakı yiyəsinə, pensiyaçıya - mülkiyyətçisinə verməyə dövlət tə-rəfindən vasitəçi edilib. Onun işi, gö-rəvi vasitəçilikdir, köçürülən pulu yi-yəsinə verməkdir. Bankın hansısa icra qurumunun sərəncamını, göstə-rişini icra edib, vətəndaşın pensiya-sını verməməsi özbaşınalıqdan baş-qa bir şey deyil. Belə çıxır, ABB icra məmurunun sərəncamını Konstitusi-yadan üstün tutur?

Ədliyyə Nazirliyin Xətai icra şö-bəsinin, adı açıqlanmayan icra mə-murunun 1-ci dərəcəli gözdən əlilin pensiyasına göz dikməsi isə özbaş-ınalıqdan özgə, həm də vicdansızlıq-dır, görəvindən rüşvət, korrupsiya amacı ilə yararlanmaqdır. İcra şö-bəsinin , icra məmurunun “İcra haqqın-da” qanundan xəbəri yoxdur? Bilmir-lər ki, heç kəs məhkəmənin qərarı ol-madan əmlakından - pensiyasından məhrum edilə bilməz, borc tələbinin əmlaka yönəldilməsi yalnız məhkəmə qərarı ilə mümkündür? Onu da bilmir-lər ki, “İcra haqqında” qanunun 68.1.3 maddəsində tələbin 1-ci dərə-cəli əlillərin aldıqları vəsaitlərə yönəl-dilə bilməzliyi təsbit olunub? Bilmir-lərsə, DİM-in testindən, Ədliyyə Na-zirliyinin söhbətləşməsindən necə “ədliyyə, icra məmuru” kimi çıxıblar?

Konkret halda isə, ümumiyyətlə, heç icra sənədi də yoxdur, böyük bir reketlik, korrupsiya, cinayət faktı or-tadadır, 13 ildir qiymət verən yoxdur. Əksinə, reketlik edən, Xətai Məhkə-məsinin adından saxta qətnamə, ic-ra vərəqi tərtib edən icra məmuru Kamil Çingiz oğlu Əliyev 3 ildir (Yev-lax rayon məhkəməsinə) hakim təyin edilib. Hələ bu harasıdır, bir aydır Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə ezam edilən keçmiş icra məmurunun “ədalətli” hökmürləri hələ qabaqdadır. Belə hakim təyinatı, məhkəmə, hü-quq sistemi ilə hansı ədalətdən, han-sı hüquqdan danışmaq olar?

2012-ci ilin aprelində Xətai icra şöbəsinin icra məmuru Kamil Çingiz oğlu Əliyev 1-ci dərəcəli gözdən əlil Zahid Bədəlov Xanmalı oğluna zəng edib, barəsində məhkəmə qətnamə-silə 3 minlik borc olduğunu bildirib və görüşüb sövdələşməyi təklif edib. Tə-bii ki, heç bir borcunun, məhkəmə qərarının olmadığına əmin olan

“borclu” işini “ehtiyatlı” tutub və Xətai rayon məhkəməsinə sorğu göndərib. Məhkəmə 07.12.2012 tarixli cavabla icra, sığorta dələduzlarından ibarət mütəşəkkil dəstəni məyus edib: “Bə-dəlov Zahid Xanmalı oğlu cavabdeh olmaqla ona qarşı hər hansı bir mül-ki İDDİA ƏRİZƏSİ 2012-Cİ İLDƏ XƏTƏİ RAYON MƏHKƏMƏSİNƏ DAXİL OLMAMIŞDIR”. Di gəl, bu cav-ab reketləri cinayət əməlinə nain-ki çəkindirib, əksinə, Prezident Admi-nistrasiyasından, Ali Məhkəmədən, Ombudsmandan Ədliyyə Nazirliyinə (ƏN) daxil olan şikayətlərə cavab olaraq ƏN-in icra baş idarəsinin reisi Xanlar Zeynalov, rəis müavini Fərid Əfəndiyev Xətai icra şöbəsinə isti-nadla 2014-cü ildə bildirib ki, Xətai rayon məhkəməsinin 08.04.2012-ci il tarixli qətnaməsinə əsasən borclunun avtomobilinə həbs qoyulub, polislə Xətai icra şöbəsinə gətirilib və 500 manat cərimə edilib. (??) İcra məmu-runun qətnamə çıxarmasının müm-künsüzlüyünə cavab olaraq hakim Rəziya Ataşovanın 08 aprel 2012-ci il tarixli SAXTA qətnaməsi “borclu”ya 2014-cü ildə şəxsən təqdim edilib.

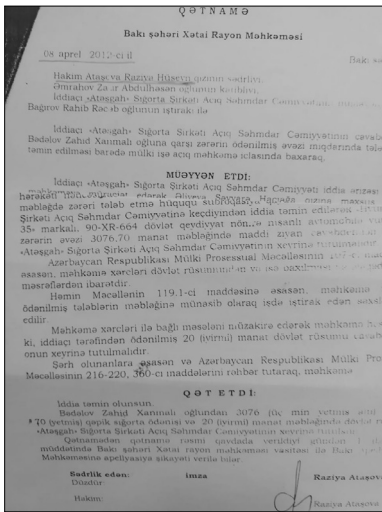
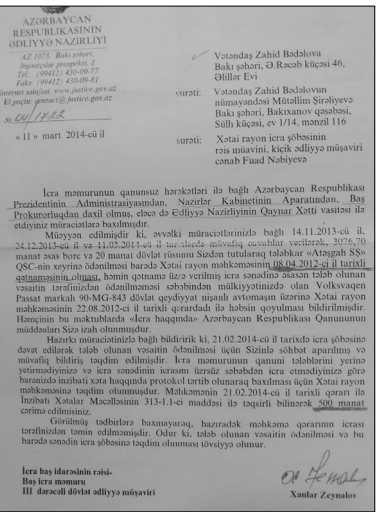
Bəs axı, 07.12.2012-ci il tarixli məktubla Xətai məhkəməsinə Zahid Bə-dəlova qarşı 2012-ci ildə heç bir iddia-nın məhkəməyə daxil olmadığını bildi-rib! Məhkəmənin 07.12.2012-ci il tarix-li məktubunun YANLIŞ olduğu, 08 AP-REL 2012-Cİ İLDƏ QƏTNAMƏ çıxar-ıldığı ali dövlət hakimiyyəti , hüquq müdafiə orqanlarına, ombudsmana 12 İLDİR sınırın. Və bu absurd saxtəlik hələ də sürür. CİNAYƏT FAKTINA ba-xın, 08 APREL 2012-Cİ İL BAZAR GÜNÜ olub və bu gündə mülki iş üzrə QƏTNAMƏ çıxarıla bilməz!

Nə yazıq, cinayətə yol vermiş icra məmurları, ədliyyə işçiləri, hakimlər cəzalandırılmaq yerinə, qanunsuzluğa uğrayan 1-ci dərəcəli gözdən əlil həm avtomobilindən, həm azadlığından, in-di isə pensiyasından məhrum edilir.

M. Ağsu

P. S. 2014-cü ildə ədliyyə nazi-ri Fikrət Məmmədova məsələni ay-dınlaşdırmağı tapşırıan Prezident Administrasiyasının dövlət nazərə-ti şöbəsinin müdiri Eldar Nuriyev hazırda Ədliyyə Nazirliyində müa-vin, Fikrət Məmmədov Konstitusi-ya Məhkəməsinin hakimidir.

Bazar günü “çıxarılan” məhkə-mə “qətnaməsi” isə “yerini dəyiş-məyib”, hələ də Konstitusiyadan da üstün ən yüksək qüvvədədir!

Prezident hərbcilərin maaşını artırdı, amma...

4 aydır ölkə başçısının fərmanı niyə yerinə yetirilmir?

“4 aydır cənab Prezidentin fərmanını yerinə yetirə bilmirlərsə, büdcədən ayrılan 8 milyard hara gedir?!”

“Bu gün cənab Ali Baş Komandanın fərmanını yerinə yetirməkdə çətinlik çəkənlər hərbciləri cəzalandıranda, yaxud onların əmək haqqını kəsəndə cəmi bir günə tətbiq edirlər”

Prezident İlham Əliyevin 27 yanvar 2025-ci il tarixli fərmanı ilə hərbi qulluqçuların maaşı 10 faiz artırılıs-da, 4 aydır bu artım Müdafiə Nazirliyinin hərbcilərinə şamil olunmur. Bu haqda “Hürriyyət”ə müraciət edən hərbcilər məlumat verirlər.

Qeyd edək ki, Prezidentin fərmanında açıq şəkildə göstərilir: “A-zərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi-nin həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının sosial müdafiəsini güc-ləndirmək məqsədilə qərar alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin həqiqi hərbi xid-mət hərbi qulluqçularının aylıq vəzifə maaşları orta hesabla 10 faiz artırılısın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Fərmandan irəli gələn məsələ-lərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsünlər.

4. Bu Fərman 2025-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir”.

Bununla belə, bu artım nəinki hərbcilərə şamil olunub, üstəlik və-zifə maaşlarının yeni fərmana əsasən verilməməsi maddi yardım və sair ödənişləri də gecikdirir:

“Sizdən xahiş edirik ki, bu ödənişlər barədə şikayətimizi aidiyyə-ti qurumlara çatdırasınız. Bu gün cənab Ali Baş Komandanın fərma-nını yerinə yetirməkdə çətinlik çəkənlər hərbciləri cəzalandıranda, yaxud onların əmək haqqını kəsəndə cəmi bir günə tətbiq edirlər. 4 aydır cənab Prezidentin fərmanını yerinə yetirə bilmirlərsə, büdcə-dən ayrılan 8 milyard pul hara gedir?!

Ezamiyyət ödənişləri də 2024-cü ildən qalır, indiyədək ala bilmir-rik. Deyirlər ki, büdcədə pul yoxdur. Ezamiyyətə göndərəndə yemək pulu, otel pulu və yol xərcləri bizim cibimizdən gedirsə, hökumət ni-yə bunu nəzərə alıb, ödənişi tez vermir? Görünür, ordumuz çox aci-nacaqlı duruma düşüb...

Hazırda maaşdan başqa, heç nə ödənilmir. 13-cü, 14-cü maaşımı-ızı da kəsiblər. Kabinetdə oturanlar yanvarın 31-də 13 və 14-cü maaş-larını, həvəsləndirici pul mükafatlarını aldılar, yenə biz - sıravı, amma şəhid olmağa namizəd hərbi qulluqçular - kənarda qaldıq. Məgər biz Ermənistan ordusundan danışırıq? Buz, Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günə torpaqlarımızı işğaldan azad edən qalib Ordudur. Bəs, qa-lib Ordu niyə sürünür? Vallah, biz hərbciləri intihar həddinə çatdırıblar.

Cənab Prezident veteranlara qayğı göstərir! Amma biz o qayğını görmürük. Qayğı nədir, hətta az qala rəhbərlər bizi öz kabinetlərin-dən qovalar”.

Şikayətçilər deyir ki, Müdafiə nazirinin 13 dekabr 2024-cü il tarixli, 0182 nömrəli əmri ilə Müdafiə Nazirliyində xidmət edən hərbi qulluqçu-lara və mülki şəxslərə pul mükafatı (paket) verilməlidir. Lakin 1 vəzifə maaşı məbləğində mükafatdan yalnız hərbi hissə komandirləri, onların müavinləri, bölmə komandirləri, xidmət rəisləri 100 % və 80 % qışmin-də yararlanı bilərlər. Qalan hərbcilər isə yenə də kənarda qalır”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu araşdıracağıq. Aidiyyəti qurumla-rın da mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Qurani-Kərimdə Allah-təala buyurur: “Dərilərinizin və dillərinizin müxtəlifliyi Onun dəlillərindən-dir”. Bu ayə sübut edir ki, dil və dillərin müxtəlifləşməsi Allahın varlığının bir sübutudur. Məhz buna görədir ki, Allahın tək bir doğru yolu olan İslam dini müxtəlif dillərdə danışan xalqlara müxtəlif dillərdə - “Tövrat” və “Zəbur” qədim ivrit dilində, “Quran” ərəb dilində nazil edilmişdir.

Sərdar CƏLALOĞLU

Bu gün xristianlar iki dildə - katoliklər latın, protestantlar və digər təriqətlər ispan dilində ibadət edir. Buradan da sual doğur: dilin nə kimi əhəmiyyəti var ki, İslam dini məhz bu dillərdə nazil edilmişdir?

Psixolinqvistika elmi sübut edir ki, dillə o dildə danışanın düşüncəsi və davranışları arasında sıx əlaqə vardır. Yəni insan hansı xalqın dilində danışarsa, həmin xalqın nümayəndəsi kimi düşünür və ictimai-siyasi həyatda da o xalqın nümayəndəsi kimi davranır. Buradan da aydın olur ki, dil həm də çox ciddi sosial idarəetmə vasitəsidir və sosial təşkilatlanma üçün müstəsna rol oynayır.

Qurani-Kərimin ərəb dilində nazil olmasının bir çox səbəblərindən biri də məhz dilin bu funksiyası - ümmət yaratmaq funksiyası ilə bağlıdır. Hansı ki, müsəlman ümməti ərəb dili əsasında yaranır...

Dillərin xüsusiyyətləri bu dildə danışanların düşüncə tərzini müəyyən edir. İslam dininin müsəlmanlara ərəb dilində nazil edilməsi ərəb dilinin bu dildə danışana azadlıq verməsi ilə bağlıdır. Ərəb dilində danışan söz kökü ilə məhdudlaşmır və eyni bir əsasdan müxtəlif sözlər düzətmək mümkün olur ki, bu, danışanın fleksiya ilə şərtlənmiş azadlığını təmin edir. Bu cür flektiv dildə danışan insan öz davranışlarında da eynilə azadlığa meyl edir. Bunun əksinə, rus dili rus dövlətinin təşəkkülü ilə meydana çıxmışdır, hansı ki, 200 il rus təhkimçilik sisteminin formalaşması bu dillə bağlıdır. Buna görə, rus dili insanlarda təhkimçi psixologiyası formalaşdırır.

Dil həm də siyasi alətdir. Müstəqil dövlətlərin konstitusiyalarına dillə bağlı bəndin salınması da dilin siyasi funksiyası ilə bağlıdır.

Dillə siyasətin nə kimi əlaqəsi vardır? Məlumdur ki, dillərlə bu dillərdə danışan xalqların mövcudlu-

Düşüncədən başladılan işğal - SƏRDAR CƏLALOĞLU YAZIR

ğu arasında ciddi rabitə vardır. Dil öləndə xalq, xalq öləndə dil ölür.

Bu gün dünyada 7 minə yaxın dil mövcuddur və bu dillər iki həftədə bir dil olmaqla, itmə prosesini yaşayır. Dillərin itməsinin bir çox səbəbləri vardır ki, bunların hamısı siyasi səbəblərdir. Bura xalqın müstəqilliyi, qloballaşma prosesinə daxil olması, iqtisadi-siyasi inkişafı, xalqın təbii artımı, o cümlədən digər endo və exsodemografik proseslər aiddir.

Dilçilik elminə uşaqların 70 faizindən azının danışdığı dil itməkdə olan dil kimi təyin olunub. Bu gün dünyada ən çox sayda insanın danışdığı səkkiz dil mövcuddur. Bununla yanaşı, dörd ümumi dil - fransız, ispan, putunxua və ərəb dili dünyada müxtəlif xalqların ən çox danışdığı dil kimi mövcuddur. Bu siyahıda rus dili yoxdur.

Azərbaycanda dövlət dili kimi Azərbaycan türk dili hələ sovet dövründə - 1956-cı ildə Konstitusiyada təsbit edilmişdir. Azərbaycanlıların öz dillərində danışması öz dilində danışan digər bir neçə keçmiş sovet respublikalarının vətəndaşları kimi insanlarımızın azadlığa meylli olmasını, öz kimliyini bu günə kimi qoruyub saxlamasını təmin etmişdir. Azərbaycanda türk dilinin dövlət dili olması bizim həm də cənublu qardaşlarımızdan ayrılmağa imkan verməmiş, dil parçalanmış coğrafiyada xalqımızın birliyinə təmin edən tək bir vasitə olmuşdur.

Unitar dövlətdə dövlət dili siyasi, diplomatik dil kimi müəyyən olunur. Dövlətin bütün müəssisələri, xüsusən məhkəmə, hüquq-mühafizə, təhsil və səhiyyə, id-

raəetmə, eləcə də rəsmi yazışmalar və dövlət başçısının rəsmi çıxışları dövlət dilində həyata keçirilir. Dil həm də vətəndaşlıq institutunun formalaşmasında, xalqın azadlıq və müstəqillik ruhunun saxlanılmasında tək bir siyasi vasitə kimi çıxış edir. Heç də təsadü-

nismaqdan imtina etmişlər...

Dünya təcrübəsi göstərir ki, milli azadlıq hərəkatları dilin statusu uğrunda mübarizədən başlayır və dilin ölməsinə paralel olaraq, dövlətçilik də ölür.

60-cı illərdə ABŞ-da sayca çoxluq təşkil edən İspan dilli və-

Azərbaycanda dövlət dili kimi Azərbaycan türk dili hələ sovet dövründə - 1956-cı ildə Konstitusiyada təsbit edilmişdir. Azərbaycanlıların öz dillərində danışması öz dilində danışan digər bir neçə keçmiş sovet respublikalarının vətəndaşları kimi insanlarımızın azadlığa meylli olmasını, öz kimliyini bu günə kimi qoruyub saxlamasını təmin etmişdir. Azərbaycanda türk dilinin dövlət dili olması bizim həm də cənublu qardaşlarımızdan ayrılmağa imkan verməmiş, dil parçalanmış coğrafiyada xalqımızın birliyinə təmin edən tək bir vasitə olmuşdur.

fi deyil ki, Mahatma Qandi Hindistanda apardığı dinç demokratik mübarizədə “imperialistlərlə əməkdaşlıqdan imtina” siyasətində birinci olaraq ingilis dilli məktəblərdə təhsildən, ingilis dilində danışmaqdan imtinadan başlamışdır. Mustafa Kamal Atatürk də Türkiyəni Qərb eksponasiyasından xilas etmək üçün türk dilinin saflaşdırılması, yad sözlərdən xilas edilməsi ilə bağlı dövlət proqramı hazırlayıb həyata keçirmiş və Türk dil qurumu yaradaraq, türk dilini məhv olmaqdan xilas etmişdir. Qardaş Türkiyədə bu gün də türk dilinin qorunması, saxlanılması, zənginləşməsi istiqamətində proses davam edir.

Bizim ərazimizdə rusların yaratdığı Ermənistan dövlətində nəinki rus dilində məktəb yoxdur, hətta orada rus belə, yaşamır. Gürcülər çoxdan işlək dil kimi rus dilində da-

təndaşlar bu dilin işlənməsi ilə bağlı mitinq keçirdilər və demokratiyanın beşiyi olan bu ölkədə həmin mitinq iştirakçılarına qanlı divan tutdular. Çünki amerikalılar yaxşı bildirdilər ki, ikinci bir dilin dövlət dili statusu alması öz arxasınca ABŞ-ın parçalanmasını gətirəcəkdir. Çoxdillilik ölkələrin siyasi təcrübəsi də bunu sübut edir.

Milli şüur yalnız milli dillə yaradır və inkişaf edir. Dil milli məniyyətin və inkişafıdır. Dil milli məniyyətin - milli mədəniyyətin, tarixin, əxlaqın və digər dəyərlər sisteminin ifadə forması və yeganə etibarlı saxlanma yeridir.

Bəs Azərbaycanda dövlət dilinin vəziyyəti necədir? Bu gün Cənubi Azərbaycanda onlarla fəal ana dili uğrunda apardığı mübarizəyə görə ya öldürülüb, ya da həbs edilərək işgəncələrə məruz qalıb. Bu gün öz ana dilində danışmaq azadlığına malik Şimali

Azərbaycan vətəndaşları isə bu nemətin qədrini bilmir və başqa dillərdə danışmağa meyllənirlər. Bu, bəzilərində yarımçıqlıq kompleksinin olması ilə bağlıdır. Öz ata-anasından utananlar heç vaxt öz ata-analarının danışdığı dildə danışmaz.

Bu gün Bakıda hamının şahidi olduğu reklam sənayesində Azərbaycan dili tamamilə sıxışdırılmış, bütün reklamlar xarici dillərdə və brendlər xarici adlarla təbliğ olunur. “Klepatro”, “Kral Lir”, “Monte Kristo”, “Mono Liza” və s. kimi xalqa yad adda şadlıq saraylarında ailə quranlar öz əziz tarixlərini məhz bu adlarla əbədləşdirirlər. Hətta Bakının mərkəzində latın əlifbasını erməni əlifbasına uyğunlaşdırmaqla reklam həyata keçirən restoran-kafe fəaliyyət göstərir. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində reklamçılıqda Konstusiyanın dövlət dili haqqında bəndinə məhəl qoyan yoxdur və rəsmi dövlət orqanları bu antikonstitusion fəaliyyətə göz yummaqdadır.

Bu azmış kimi, son günlər “5-ci kolon”un - rus maraqlarının Azərbaycandakı təmsilçiləri, müasir qarayevlər, ayna sultanovalar, musabəyovlar aktivləşməyə və Azərbaycanı yenidən Rusiyanın boyunduruğu altına salmaq üçün ciddi cəhdlər etməyə başlamışdır. Ölkənin daxildən rus mühasirəsinə alınması istiqamətində proses başlanmışdır. Bu, rus dilinin Azərbaycanda işlənmə arealının genişləndirilməsində özünü göstərir. Son rəsmi statistikaya görə, Azərbaycanda əhalinin sayı 9 milyon 822 min nəfərdir. Bu insanlardan 141 687 nəfəri (1,78 faizi) rusdur. Azərbaycan türkcəsində danışanlar 8.253.196, rus dilində danışanlar 122 449 nəfər olmuşdur. Azərbaycanda cəmi 2840 orta təhsil məktəbi var və onlardan 329-u Bakı şəhərində fəaliyyət göstərir. Son illər Bakıda 450 məktəbin rus dilində təhsil verməsi ilə bağlı məlumat yayılıb. Bu da Azərbaycanın orta ümumtəhsil məktəblərinin 16 faizini təşkil edir. Buradan da sual doğur: əhalinin 1,78 faizinin dilində orta məktəblərin sayı neçə 16 faiz təşkil edir? Buna baxmayaraq ki, Azərbaycan vətəndaşı olan ruslar da Azərbaycanda yalnız Azərbaycan dilində təhsil almağa borcludurlar. Bu, onu göstərir ki, bu məktəblərdə nəinki ruslar, hətta Azərbaycan türkləri də rus dilində təhsil alırlar.

Bakıda 329 məktəb olduğunu və bunların da hamısının rus dilində təhsil vermədiyini nəzərə alsaq, aydın olacaq ki, nəinki paytaxt məktəblərinin, hətta rayon məktəblərinin də çoxu artıq rus dilində təhsil verməyə başlayıb.

Bununla yanaşı, dövlət idarələrində işə qəbul zamanı rus dilini bilməyin əsas şərt kimi götürülməsi ilə bağlı məlumatlar meydana çıxmışdır. Şəhərdə rus dili ilə Azərbaycan dilinin qarışığından ibarət, hər iki dilin qol-qabırğasını sındıra-sındıra danışanların sayı əvvəlki dövrlərə nisbətən xeyli artıb. Ənənəvi antimillitə rus dilində danışmağa üstünlük verir. Məktəblərdə Azərbaycan uşaqlarının rus sektoruna oxumağa istiqamətləndirilməsi ilə bağlı ciddi işlər aparılır. Bu azmış kimi, Qırğızıstandan nümunə götürüb, Azərbaycanda rus dilində dərs verən müəllimlər az olduğundan, Rusiyadan rus müəllimlərinin Azərbaycana dəvət edilməsi ilə bağlı kampaniya başlanmışdır. Bütün bunlar nə deməkdir?

(Ardı var)

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Uşaq və gənclərin fiziki
və mənəvi inkişafı

Hər bir valideyn övladının ata-anası olmaqla yanaşı, onun dostu, sirdaşı olmalıdır. Bir çox valideynlər, xüsusilə də yaşlı nəslin nümayəndələri müasir gənclərin təlim-təربiyəsinin "pozulmasında" zamanəni günahkar çıxarırlar. Bəli, zamanə dəyişir, dünya görüşlərimiz artır, müəyyən biliklərə sahib oluruq, az-çox hüquqlarımızı da bilirik. Zəmanə keçmişə doğru yox, gələcəyə doğru dəyişir. Bu isə bizlər üçün böyük şansıdır.

Ən böyük şanslardan biri də odur ki, Azərbaycan dövləti və Prezidenti hər zaman gənclərin yanında olub. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə qeyd edib ki, Azərbaycan gəncləri peşəkar olmalı, milli və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almalıdırlar: "Haqlı olaraq gənclərimizlə fəxr edə bilərik".

Dövlət başçısı həmçinin səhidlərimizin böyük əksəriyyətinin gənclər olduğunu da vurğulayır. İ.Əliyev deyir ki, hər bir gəncin əsas vəzifəsi müstəqilliyimizi möhkəmləndirmək olmalıdır.

Gənclərin hərtərəfli hazırlıqlı mütəxəssis, vətəndaş kimi yetişməsi, təhsil alması, fiziki cəhətdən sağlam böyüməsi, gələcəyini təmin etməsi, öz istəyinə uyğun həyat yolunu seçməsi üçün ölkəmizdə hər cür şərait mövcuddur. Prezidentin gənclərə qayğısı da məhz bu məntiqə əsaslanır. "Azərbaycanı ən qüdrətli ölkəyə çevirək" çağırışına uyğun aparılan islahatlarda yeni nəslin nümayəndələrinin fəallığı hər sahədə hiss olunur.

Bütün bunlarla yanaşı, onu da etiraf etməliyik ki, valideyn olmaq ən çətin "peşə"lərdən biridir. Asılı valideyn asılı da uşaq böyüdü. Öz səhvlərini görmür, ancaq özünün istədiyi kimi bir övlad yetişdirir. Belə ailələrdə uşağa qoyulan qadağalar çox olur. Qadağalar hər yaşda olmalıdır, amma bunu hər bir insan özü-özünə etməlidir.

Asılılıq ağır bir xəstəliyin xəbərcisidir. Bəs, ondan xilas olmaq mümkündür? Bu kimi sualların cavabını "Hiss" Psixoterapiya Mərkəzinin rəhbəri, klinik psixoloq, psixoterapevt İlkin Kazımlı ilə söhbətimizdə cavab tapmağa çalışdıq.

Bildiyimiz kimi, insan psixologiyasının ən gərgin və qeyri-adekvat dövrü yeniyetməlik dövrüdür. Həmin dövr 11-19 yaş arasını əhatə edir. İnsanın yaşadığı psixoloji pozuntuların (əsas asılılıq) çox hissəsinin başlanğıcı həmin dövrə təsadüf edir. Əsas da valideyn diqqətindən kənar qalan yeniyetmələrin bu pozuntuları yaşama faizi yüksəkdir. Həmin asılılığa səbəb olan faktorlar araşdırıldıqda, asılılığın səbəbini tək bir faktora bağlamaq olmur. Asılılıq üçün bir çox faktorun olması şərtidir. Psixoloji və bioloji təsirlər asılılıq ərafəsinə təsir edir. Şəxs ilk olaraq maraq və qorxu emosiyası ilə istifadə

raq, şəxs özünü maddə/davranış istifadəsindən saxlaya bilmir. Beləcə, maddə istifadəsi könüllü formadan məcburiyyətə çevrilmiş olur.

Araşdırmalarda digər fakt - asılılıq vəziyyətində insan beyninin quruluşu və funksiyalarında bəzi dəyişikliklər ortaya çıxır. Bu dəyişikliklərə bağlı olaraq, şəxsin emosional vəziyyətində, düşüncə və davranışlarında pozuntular müşahidə olunur. Əsas da qərar vermə, öyrənmə, hafizə və davranış ilə əlaqəli funksiyalar zəifləyir.

- Hazırda yeniyetmələr arasında ən çox asılılığın hansı növü yayılıb?

- Yeniyetmələr arasında yayılan əsas asılılıq növü narkotik istifadəsidir. Bilirsiniz ki, narkotik psixoaaktiv maddədir; Narkotik mərkəzi sinir sisteminə təsir edərək beynin funksiyalarını dəyişdirən qavrayışda, emosiyalarda, davranışlarda, şüurda və insan ruhi halında müəyyən dəyişikliklərə səbəb olur. Narkotik asılılığının müəyyən simptomları vardır:

- Əksər zamanlar istədiyindən daha böyük miqdarda və ya daha uzun zaman olaraq istifadə;

- Maddə istifadəsini buraxmaq istəyi, lakin uğursuz cəhdlərin olması;

- Maddə əldə etmək, maddə istifadə etmək alternativ üsullara əl atmaq;

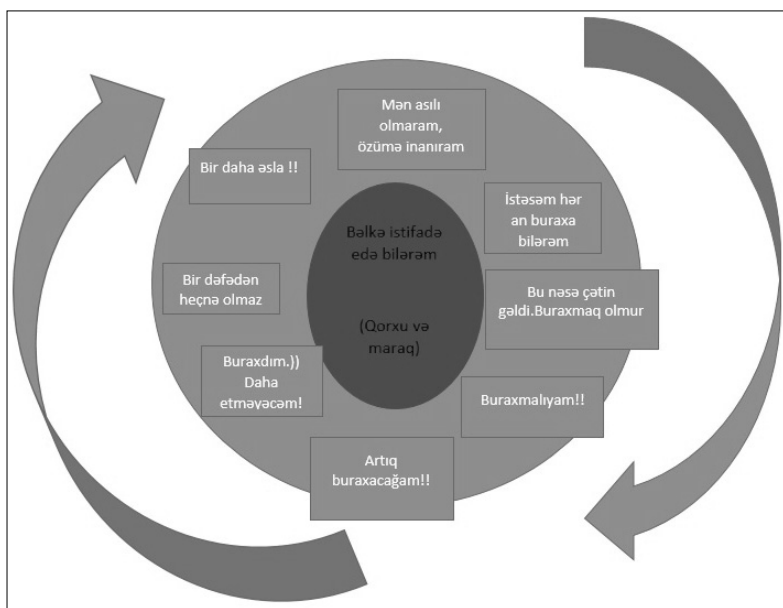
olunması;

- Qarın ağrısı, titrəmələr, tərləmə, qızdırma, ürəpənmə, baş ağrısı və s.

- Belə bir vəziyyətdə valideyn nə etməlidir?

- Narkotik istifadəsi müalicə olunan bir sağlamlıq problemdir, lakin müalicəsi asan deyildir. Asılılıq bir xroniki xəstəlik olduğundan, insanlar sadəcə bir neçə gün istifadə saxlamaqla sağalmırlar. Əksər insanlar istifadəni tamamilə buraxmaq və həyatını qurtarmaq üçün uzun ərfəli və təkrarlı bir formada dəstəyə ehtiyacları vardır. Bu pozuntunun müalicəsində, şəxsin narkotik maddənin istifadəsini buraxmasına, həmin maddədən uzaq durmasına, özünü məruz etməsinə, ailədə işdə və cəmiyyətdə çalışqan olmasına hədəflənən yanaşmalar edilməlidir.

Əlbəttə, yeniyetmələr arasında belə hallar olduqda ən çox mənəvi əzabı valideynlər çəkir. Valideynlər uşaqlarının maddə istifadəsini öyrədikləri zaman, qabullanmamaq, davamlı inkar, üzüntü, şok, ümitsizlik, qəzəb və uşağını davamlı sorğulama kimi davranışlar göstərə bilərlər. Belə olduğu halda təbii ki, uşaqlarına qarşı olan düşüncələri və ümidləri puça çıxır. Bu davranış və xüsusiyyətlərin yaratdığı reaksiyalar həmin asılılıq ərafəsinə qismən müsbət təsir etsə də, mənfi təsirləri daha çox olur. Buna görə də valideynlər bu kimi

"Asılılığın səbəbini bir faktora bağlamaq olmur"

Psixoterapevt İlkin Kazımlı: "Asılılıq vəziyyətində insan beyninin quruluşu və funksiyalarında bəzi dəyişikliklər ortaya çıxır"

- Son illər Azərbaycanda yeniyetmə və gənclər arasında müxtəlif növ asılılıqların sayı artır. Sizcə, hər bir valideyn öz övladını zərərli vərdişlərdən qorumaq üçün ilk növbədə nə etməlidir?

- İlk öncə onu deyim ki, asılılıq - şəxsin istifadə etdiyi maddə, alkoqol, əşya və ya etdiyi bir davranış üzərində öz şəxsi nəzarətini itirməsi halıdır. Kontrol-suzcasına istifadə olunan hər maddə, ya da reallaşdırılan hər davranış asılılıq riski yaradır. İnsanlar həyatda bir çox amilə qarşı asılı qala bilərlər. Məsələn, maddə, alkoqol, siqaret, qumar, texnoloji avadanlıqlar, internet, başqa bir şəxsdən, eləcə də hər hansı bir əşya və ya davranışdan.

də etmək istəyə bilər. Maraqla birlikdə "bir dəfədən heç nə olmaz" düşüncəsi ilə istifadə reallaşır.

Amerikan psixoloji assosiasiyasının (APA) apardığı araşdırmalara görə, insanlarda olan kimyəvi və ya davranış formasında olan asılılıqlarının inkişaf etməsində olan faktor şəxsin özünü yaxşı hissetmə, daha yaxşı performanslı olma arzusudur. Kimyəvi asılılıqlar əksər zamanlar şəxsin istəyərək həmin maddəni istifadə etmək qərarı ilə başlayır. Şəxs maddəni asılı olmaq niyyəti ilə istifadə etmir, lakin maddəni təkrarlanan formada istifadə etdikcə həmin maddə üzərində kontrolunu itirir. Gündəlik rutinli funksiyalarının pozulduğunun fərqiində olmasına baxmayaraq,

- Maddə istifadə etmək üçün çox böyük istək hiss etmə və ya özünü məcbur olunmuş hiss etmək;

- Maddə istifadəsinin nəticəsində sosial problemlərinin yaranmasına baxmayaraq, yenə də davam etməkdə qətiyyətlilik;

- Maddə istifadəsindən ötrü vacib olan sosial işləri, iş ilə əlaqəli fəaliyyətlərin, əylənmə-dincəlmə davranışlarının azaldılması;

- Asanlıqla hirsənmə, əsəbilik, aqressivlik;

- Yuxu problemləri (yuxusuz qalma, tam yuxudan doymamaq);

- Özünü hüzsüz hiss etmək, çöküntü halının müşahidə

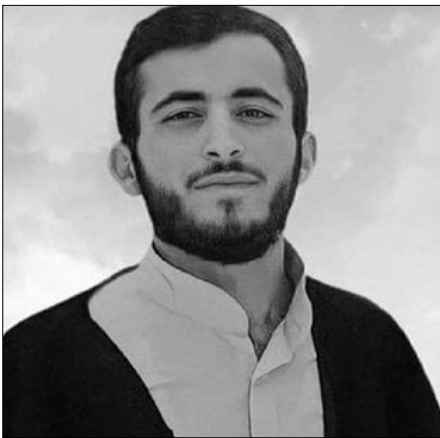

xüsusiyyətləri özlərində azaltma-lıdırlar.

- Hazırda cəmiyyətin ən ciddi problemlərindən biri də narkomanıyanın xüsusilə də yeniyetmə və gənclər arasında yayılmasıdır. Sizcə, bu məsələdə valideynlə yanaşı, məktəbin də üzünə məsuliyyət düşürmü?

(Ardı var)

"Hürriyyət"

Qəhrəmanlıq salnaməsini yazan igid

44 günlük haqq savaşımızda Vətəni canından əziz tutub onun yolunda şəhid olan qeyrətli oğullardan biri də 1997-ci il mayın 21-də Cəlilabad şəhərində dünyaya göz açan, Qum Ali Dini Elmi Hövzəsinin Cameətul-Mustafa Beynəlxalq İslam Elmləri Akademiyasının Təbriz filialının tələbəsi, ilahiyyatçı Maarif Səfərovdur.

Bu ölümsüzlüyə qovuşan Vətən sevdalı cismən aramızdan getsə də, Azərbaycan xalqı onu öz ürəyində yaşatmaqla hər yerdə, həmişə böyük ehtiramla yad edir. Layiq görüldüyü Cəbrayılın, Qubadlının azadlığına görə, "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü" medalı və "Vətənə xidmətə görə" ordeni şəhid Maarif Səfərovun çətin müharibə meydanında göstərdiyi rəşadətə gözəl nümunədir.

Maarif Mikayıl oğlu Səfərov özünü bilən gündən həyatının mənasını Vətənə, xalqına təmənnaş xidmətdə görüb. Amalı düzlük, halalıq olan Maarifi xeyirxah əməllərinə görə el ürəkdən sevir, ona hörmət bəsləyib. Ağıllı, zəhmətsevər bir gənc olaraq hamının işinə yarıy, həyatını xalqa, Vətənə layiqli övlad kimi yaşayıb.

Düşməne əsir düşən Qarabağın dərdi də Maarifi gecə-gündüz narahat edib. Erməni qəsbkarların işğal etdikləri Vətən torpaqların hər qarışı uğrunda döyüşə hazır olub. Həmçinin, hələ Murov dağında həqiqi xidmət zamanı komandiri olan general-mayor Polad Həşimovun şəhid olması xəbəri Maarifi çox sarsıdıb. Odu ki, Vətənin ağır günlərində öz yerini cəbhə bölgəsində görən vətənpərvər gənc Tovuz istiqamətində mənfur düşmənin növbəti təxribatı zamanı könüllü olaraq cəbhəyə getmək üçün Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinə müraciət edib.

Maarifi bu arzusu reallaşdı. Əsgərlik dövründə öz bacarığı hesabına hərbin sirlərinə yiyələndiyi üçün bir başa sənğərə yollanıb, əzəli yurd yerimiz Qarabağın son qarış torpağının azad olunacağı günədək düşmənlə döyüşəcəyinə and içib. İkinci Qarabağ müharibəsi başlanan gündən igid döyüşçü yağıya qan qusdurub. Hər zəfərdən sonra onun qəlbində erməni diğalardan intiqam, qisas almaq alovu get-gedə güclənib. Döyüşdən-döyüşə mərdliyi, qəhrəmanlığı ən ağır savaşda əsgər yoldaşlarını qələbəyə aparıb.

Çox rayonların azadlığı uğrunda gedən vuruşlarda birbaşa iştirak edib, düşməne layiqli cavab verib. Neçə-neçə ölüm-dirim sınaqlardan qalıb çıxan qəhrəman oktyabrın 21-də Qubadlı istiqamətində gedən müharibədə yağı gül-ləsinə tuş gəlib, 23 yaşında əbədiyyətə qovuşub.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

44 günlük savaşımızın qəhrəmanı

Vətən üçün canından keçən şəhid Elməddin İbrahimlinin döyüş yolu

Yağı tərəfindən əsir düşən cənət- məkən Qarabağımızın azadlığı uğrunda başlanan müharibə meydanına Elməddin Zeynəddin oğlu İbrahimli birincilər sırasında girib. Bu da onun Vətəninə ürəkdən sevdindən və hər qarış torpağını özünə əziz bildiyindən irəli gəlib. **44** günlük haqq savaşımızda yağıya qarşı son damla qanına qədər döyüşüb, müqəddəs şəhidlik zirvəsinə ucalmaqla 21 yaşında Azərbaycan xalqı üçün qəhrəmanlıq simvoluna dönüb. Bu gün Vətən göylərində ruhu dolayan, adı dillər əzbəri olan Elməddin İbrahimlinin şərəfli ömrü yolu hər kəs üçün əsl həyat məktəbidir. Həmçinin onun layiq görüldüyü "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə", Cəbrayılın və Kəlbəcərin azadlığı uğrunda medalları doğmalarına yaxşı təsəllidir.

Elməddin Zeynəddin oğlu İbrahimli 1999-cu il noyabrın 19-da Cəlilabad rayonunun Hacıcaavadlı kəndində anadan olub. El-obada tanınan, sevilən Elməddin Qarabağımızı işğal altında saxlayan diğalardan qisas almaq məqsədilə orduya gedib, Vətənə

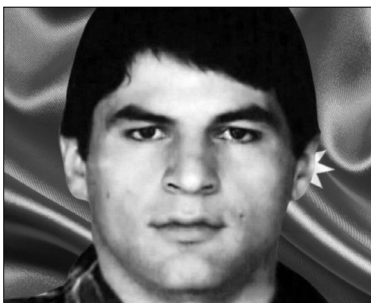
olan oğulluq borcunu şərəflə yerinə yetirib. Mərdliyi, cəsurluğu, təmiz vicdanı ona xidmət etdiyi hərbi hissədə hamının sevgisini qazandırır. Təlimlər zamanı fəallığı, görüb-götürmək bacarığı döyüş meydanında yağı-nın başını məqamında əzmək üçün olub. Azərbaycan Ordusunun kiçik giziri olan

Elməddin İbrahimlinin 2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsi zamanı döyüş yolu Qarabağın qaynar bölgələrdən başlayıb. Girdiyi hər ağır ölüm-dirim savaşda yenilməz qəhrəmanlıqlar göstərib, düşmənin hərbi texnikasını, onlarla canlı qüvvəsini məhv etməklə onların kabusuna çevrilib. Hətta onun adı çəkildə erməni diğaları təlatümə düşüb. Kəlbəcər, Cəbrayıl və Xocavənd rayonunun hər qarışında vuruşub. 16 oktyabra kimi qatıldığı döyüşlərdən yalnız zəfər soracağı gəlib. Son dəfə Füzulidə düşməne qan qusdurub. Vətənin yaşaması naminə sinəsini düşmənin gülləsinə sipər edən igid döyüşçü elə burada əbədiyyətə en uca, əlçatmaz, ünyetməz zirvəsinə ucalıb. Şərəfli ölümü ilə ürəklərdə özünə əbədi yurd-yuva quran şəhid Elməddin İbrahimli doğma kəndində torpağa tapşırılıb.

Müqəddəs şəhidlik zirvəsindən gələcəyə boylanan, ölümsüzlüyə qovuşan şəhid Elməddin İbrahimli mənən diri qalmaqla qərinələr boyunca daim xatırlanar. Vətən, torpaq uğrunda can qoyanlar heç zaman ölmürlər.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Müqəddəslik zirvəsi

Birinci Qarabağ müharibəsində özünü adına can dediği doğma Azərbaycana fəda edib az ömrü ilə ölümsüzlük qazanan qeyrətli oğullarımız çoxdur. 1967-ci il aprelin 18-i Masallı rayonu, Hişkədere kəndində ziyalı ailəsində anadan olan Elşad Ağayev də son nəfəsinə qədər erməni diğalarına qarşı əsl kişi kimi döyüşüb. Ölümündən 32 il keçsə də, ürəklərdə yaşayan Vətən sevdəlisinin adı böyük ictimaiyyətə çəkilir.

İgidliyi, rəşadəti ilə tarixin səhifəsində şərəfli bir yer tutan Elşad Ağayev orta məktəbin bitirib, 1985-ci ilin noyabr ayında ordu sıralarına çağırılıb. Özünəməxsus mənəvi dünyası, nümunəvi xidməti əsgər və zabıt heyəti qarşısında onu həmişə başıuca edib. Gürcüstanda rabitə kəşfiyyat kursunu nümunəvi başa vurub, Fəxri fərmanla təltif olunub. Elşad ordudan

sonra oxumaqla bərabər, həm də Bakı baş tikinti idarəsinin 4 saylı tikinti quraşdırma zavodunda işləyib.

Ermənilərin əzəli yurd yerimiz Qarabağda apardığı işğalçılıq siyasətinə qarşı barışmaz mövqe tutan Elşad 1992-ci ilin mart ayında zavod rəhbərliyinə ərizə yazıb könüllü olaraq Milli ordu sıralarına qatılıb. Həmin ilin yay aylarında Goranboy və Ağdərənin diğalardan təmizlənmə əməliyyatlarında çox fəallıq göstərib. Daha sonra Müdafiə Nazirliyinin baş qərargahının xüsusi təyinatlı dəstəsində xidmət edib. 10 dekabr 1993-cü il də rota komandiri kimi 8 saat ermənilərə qarşı qəhrəmancasına döyüşüb. Düşmənin Beyləqan istiqamətində hücumunun qarşısının alınmasında xüsusi şücaət göstərərək müqəddəs şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Adı əbədi yaddaşlara köçən Elşad Ağayev ölkə rəhbərliyi tərəfindən "Dövlət bayrağı" ordeninə layiq görüldü. Təhsil aldığı Masallı rayonu, Hişkədere kənd tam orta məktəbi hazırda şəhidin adını daşıyır.

Masallılar öz cəsur, qəhrəman oğlunun xatirəsini həmişə əziz tutur. Adəti üzrə 58 yaşının tamamında ehtiram əlaməti olaraq məzarı ziyarət edildi, önünə təzə güllər düzüldü...

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Yaşasaydı, 38 yaşını qeyd edəcəkd...

Şəhid Rusif Ağayevin ad günü qeyd olundu

Aprel döyüşlərində Vətənin canında üstün bilib və odlualovlu müharibə meydanında yağıdan ürəyincə qisas alıb şəhidlik zirvəsinə ucalan Rusif İbrahim oğlu Ağayevin ad günü qürurla qeyd olundu.

Rusif 1987-ci il də Lənkəran rayonunun Hirkan kəndində dünyaya gəlib. Yurduna, xalqına qəlbən sevdalanan igid yağıdan qisas almaq məqsədilə orduya gedib, cəbhə bölgəsində Vətənin keşiyində durub. Azərbaycanın sabiq müdafiə naziri Səfər Əbiyev Rusif Ağayevin xidmət etdiyi hərbi hissəyə gəlir, əsgərlərin təlim-tərbiyəsi, gün-güzəranı ilə maraqlanıb. Bu zaman Rusif Ağayev hərbi təzim edərək, nazirə xüsusi təyinatlı qüvvələrin tərkibində xidmət etmək istədiyini bildirib. Nazirin adyutantı onun adını öz dəftərcəsinə yazıb. Sınaqlardan uğurla keçən 12 hərbi arasında Rusif Ağayev də olub və Lənkəran elinin qəhrəman oğlu öz muradına çatıb.

Rusif Ağayev 2016-cı ilin aprel ayında baş verən 4 günlük müharibədə böyük qəhrəmanlıq göstərərək Talış yüksəklikləri uğrunda gedən döyüşlərdə düşməne sarsıdıcı zərbələr endirməklə əsl tarix yazıb. O, 2 aprel 2016-cı ildə əsgər yoldaşlarını xilas etmək istəyən zaman başından aldığı snayper gülləsindən qəhrəmancasına şəhid olub. 29 illik ömrün imkanlarına sığmayan bir ad, şöhrət, ölməzlik qazanan Rusif İbrahim oğlu Ağayev ölümündən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" III dərəcəli medalla təltif edilib.

Zəfər ORUCOĞLU

Şəhid anası “diqqətdən kənarda” qalıb?

Qardaşının iddialarına rəsmi qurumlardan reaksiya

Xırdalan şəhər sakini Salahov Vüqar Rafael oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şəhid Salahov Nicat Fikrət oğlunun dayısı olduğunu bildiren şikayətçi iddia edir ki, Masazır qəsəbəsi, "Məzunlar binası"nda yaşayan bacısı Aygün Salahovaya dövlət qurumları tərəfindən heç bir yardım olunmur:

"Mən şəhid Salahov Nicat Fikrət oğlunun dayısıyam. Bacım Aygün fiziki qüsurlüdür. Onun 1 oğlu var idi. Nicatın ölümündən sonra bacıma heç bir qurum gəlib yardım etmir. Evi təmirsizdir. Hər bir şəhid ailəsinə ev verilməlidir, amma bacıma verilmir. "YAŞAT" Fondu tərəfindən heç bir köməklik olunmur. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi isə şəhid anasını "süründürür".

Hazırda bacım xəstəxanada müalicə alır. Ona maddi dəstək lazımdır. Müalicə xərclərini aldığı vəsaitlə qarşılaya bilmirik.

Sizə birinci müraciətimdən sonra şəhid anasını İcra Hakimiyyəti tərəfindən ziyarət edəblər. Amma hazırda bacıma maddi dəstək lazımdır. Bir daha qeyd edim ki, dövlətin kəsdiyi pul onun müalicə xərclərini, iynə-dərmanını görmür".

Məsələ ilə bağlı Ərazi bütövlüyümüzün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək fondu - "YAŞAT" Fondunun mətbuat xidməti ilə əlaqə saxladıq. Qurumdan bildirildi ki, şəhid anası Aygün Salahovanın mövcud durumu ilə bağlı onlara heç bir müraciət daxil olmayıb.

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyindən isə bildirdilər ki, şəhid anası mənzillə təmin olunub:

"Şəhidimiz, 1 sayılı internat məktəbinin məzunu olan Nicat Salahov Abşeron rayonunda yerləşən valideyn himayəsindən məhrum olmuş məzunlar üçün tikilmiş "Məzun evi"ndə bir neçə il öncə mənzillə təmin edilib.

Vətən müharibəsində iştirak edən Nicat şəhidlik zirvəsinə ucaldıqdan sonra ona verilmiş mənzildə yaşamağa davam edən anası, II dərəcə əlilliyi olan Aygün Salahova daima Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən diqqət mərkəzində saxlanıb, mütəmadi olaraq qayğı ilə əhatə olunub.

Aygün Salahovaya şəhid ailəsi üzvü kimi Prezidentin aylıq təqaüdü (600 manat), II dərəcə əlilliyə görə sosial müavinət (220 manat) təyin edilib. Həmçinin sığorta ödənişi (11000 manat) və "YAŞAT" Fondu tərəfindən maddi yardım (2500 manat) edilib.

Şəhidimizin anası 2021-ci ildə imtiyazlı şəxs kimi mənzil növbəsinə dayanıb. Onun mənzillə təminatı məsələsinə qanunvericiliyə uyğun olaraq növbəliliklə baxılacaq.

Hər kəsə bəllidir ki, Azərbaycan son 30 ildə olduğu kimi, Vətən müharibəsindən sonra da Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin ailələrinə və müharibə iştirakçısı olmuş şəxslərə diqqət və qayğı ölkəmizdə yüksək səviyyədədir. Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın müvafiq göstərişlərinə əsasən dövlət qurumları bu kateqoriyadan olan insanların problemləri ilə yaxından maraqlanırlar, problemlərinin aradan qaldırılması üçün mütəmadi olaraq tədbirlər həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu istiqamətdə imzalanan Fərman və Sərəncamlar, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə mərhəməti, qayğısı çoxsaylı ailələrə böyük sevinc bəxş etməklə yanaşı, təqdirəlayiq hal kimi qiymətləndirilir. Bu gün şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və veteranlarına göstərilən hərtərəfli qayğı nümunəvi xarakter daşıyır. Şəhid ailələrinin, müharibə əlillərinin, veteranlarının sosial ehtiyaclarının dövlət tərəfindən ödənilməsi, həmçinin Vətən uğrunda öz canından keçmiş şəhidlərin və Qarabağ müharibəsi əlillərinin övladlarının təhsil haqqından azad edilməsi, eyni zamanda, bu insanların mənzil və avtomobillərlə təmin olunması da ölkə ictimaiyyəti tərəfindən yüksək minnətdarlıqla qarşılanırlar".

Jalə FAMILQIZI

Quba sakinləri illərdir mavi yanacağa həsrətdirlər

Quba rayonu, Vladimirovka kənd sakinləri tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. illərdir mavi yanacağa həsrət qaldıqlarının deyən şikayətçilər saytımız vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə müraciət edirlər:

"Cənab Prezident!

Vladimirovka kənd sakinləri adından Sizin Qarabağ torpaqlarının düşməndən azad olunması üçün həyata keçirdiyiniz daxili və xarici siyasətinizi yüksək qiymətləndiririk. Sizin rəhbərliyiniz altında, Ordu və Xalqın birliyi nəticəsində biz qələbəyə nail olmuşuq. Ona görə də Vladimirovka kənd sakinləri adından Sizə dərin təşəkkür edirik.

Cənab Prezident!

Bildirmək istəyirik ki, Vladimirovka kəndi Quba rayonundan 3 km uzaqlıqda, Bakı-Rusiya magistralının kənarında yerləşir. Kənd ərazisinin 50 faizi Sovet dövründə təbii qaz xəttinin çəkilməsi nəticəsində qazla təmin olunsada, qalan 50 faiz ərazidə qaz xətti olmadığından, əhali mavi yanacaqdan istifadə edə bilmir.

Biz, 300 ailə, 25-30 ildir ki, Vladimirovka-da fərməatrafı ərazidə yaşayırıq, əgər buna yaşamaq demək olarsa. Hər il qış mövsümündə çox çətinliklərlə üzləşirik. Qaz xəttinin olmaması səbəbindən uşaqlar, yaşlılar tez-tez xəstələnirlər.

Bizim əraziyə qaz xəttinin çəkilməsi üçün müraciət etmədiyimiz qurum qalmayıb. Şikayətlərimizə istər rayon İcra başçıları, istər də "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Azər Məmmədov laqeyd yanaşırlar. O, sanki "Azəriqaz"ı özəlləşdirib. Belə ki, məmurlar üçün tikilmiş villalara, obyektlərə tez bir zamanda qaz çəkilməsi tapşırığını verir. Biz kənd əhalisi isə 25 ildir təbii qazın üzünə həsrət qalmışıq.

Sizdən xahiş edirik ki, bizim müraciətimizi nəzərə alıb, 300 ailənin sevindirilməsi üçün tapşırıq Qeyd edək ki, məsələ ilə bağlı "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin mətbuat xidmətinə məlumat verilib. Qurumun mövqeyini dərc etməyə çalışacağıq.

Jalə FAMILQIZI

"Azərişiq" ASC-də qiymətlər sədrin qərarı ilə tənzimlənir?

Göyçay şəhər sakini Mirzəyev Rəuf Hüseynağa oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçinin müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

"Mən, Mirzəyev Rəuf Hüseynağa oğlu, xahiş edirəm ki, yazdıqlarımı ictimailəşdirəsiniz.

Məlum olduğu kimi, 2025-ci ilin əvvəlində Tarif Şurasının qərarına əsasən, kommunal xidmətlərin qiymətlərində artım oldu. Onsuz da bu artımlar biz kasıb, zillət içində yaşayan millətin yaşam tərzinə

nə mənfi təsir göstərir. Tarif Şurasının qərarı ilə ticarət və xidmət sahəsində enerji üzrə qiymət artımı olmayıb. Tarif cədvəlinə diqqətlə baxsanız, bunu görə bilərsiniz. Amma xalqın cibini soyan "Azərişiq" ASC öz qanunsuz əməllərindən əl çəkməyərək, ticarət və xidmət sahəsinin də qiymətini qeyri-qanunu olaraq artırır.

Məsələ ilə bağlı Göyçay rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Natiq Ağayevin də qəbulunda olmuşam. O cümlədən, Göyçay "Azərişiq" ASC-nin rəhbərliyi ilə də görüşmüşəm. Natiq Ağayev bu məsələnin aydınlaşdırılması ilə bağlı köməklik edəcəyini dedi, amma hələ də cavab yoxdur. Sonra mənə dedilər ki, "Azərişiq" ASC ilə əlaqə saxla.

Deyənləri etdim. Buradan isə bildirdilər ki, bu, "Azərişiq" ASC sədrinin göstərişidir, məsələ ilə bağlı sizə heç bir kömək edə bilməyəcəyik.

Bir sözlə, hüquqi dövlətdə yaşasaq da, ölkəmiz hüquqlarla deyil, məmurların şəxsi iradələri, istəkləri ilə idarə olunur.

Yeri gəlmişkən, Tarif Şurasının onlayn xidmət sahəsi də yoxdur ki, belə qanunsuzluqlar barəsində şikayətimizi edək".

Cədvəl 1. Təbii qaz üzrə tariflərin müqayisəsi			
№	Göstəricilər	Tariflər (qəpik/m³, ödəniş)	
		Əvvəlki	Yeni
1.	Təbii qazın paritetində satış		
1.1.	Əhali		
1.1.1.	İlk istehlak həcmində 1200 m³-dək (1200 m³-dək) olan hissə üçün	12,0	12,5
1.1.2.	İlk istehlak həcmində 1200 - 2500 m³-dək (2500 m³-dək) olan hissə üçün	20,0	22,0
1.1.3.	İlk istehlak həcmində 2500 m³-dən çox olan hissə üçün	25,0	30,0
1.2.	Qeyri-əhali		
1.2.1.	Çoxmənzilli yaşayış binalarının mərkəzi istismar və istisna ilə təchiz edilmiş məqəddir	16,5	16,5
1.2.2.	İstehlak həcmində 1200 m³-dək (1200 m³-dək) olan hissə üçün	16,5	16,5
1.2.3.	İstehlak həcmində 1200 - 2500 m³-dək (2500 m³-dək) olan hissə üçün	20,0	20,0
1.2.4.	İstehlak həcmində 2500 m³-dən çox olan hissə üçün	25,0	24,0
1.2.5.	diğer sahələr	25,0	28,5
2.	Maqistral qaz xətlərində təchiz olunan mənzillər üçün (mənzilərin istehlakı 10 milyon m³-dən az olmayan qazı ilə)	16,5	16,5

Cədvəl 2. Elektrik enerjisi üzrə tariflərin müqayisəsi			
№	Göstəricilər	Tariflər (qəpik / kWh, ödəniş)	
		Əvvəlki	Yeni
1.	Elektrik enerjisinin təchizi		
1.1.	Əhali		
1.1.1.	aylıq istehlak həcmində 200 kWh-a qədər (200 kWh-dək) olan hissə üçün	8,0	8,4
1.1.2.	aylıq istehlak həcmində 200 kWh-a qədər (200 kWh-dək) olan hissə üçün	9,0	10,0
1.1.3.	aylıq istehlak həcmində 200 kWh-dən çox olan hissə üçün	13,0	15,0
1.2.	Qeyri-əhali		
1.2.1.	İstehlak və xidmət	11,0	-
1.2.2.	diğer sahələr	10,0	10,5
1.2.3.	sənaye və kənd təsərrüfatı	10,0	10,6
1.3.	Maqistral qaz xətlərində təchiz olunan mənzillər üçün (mənzilərin istehlakı 10 milyon m³-dən az olmayan qazı ilə)	6,4	7,0
1.3.1.	gündüz vaxtı (saat 08.00-dən 22.00-a qədər)	6,4	7,0
1.3.2.	gecə vaxtı (saat 22.00-dən 08.00-a qədər)	3,1	3,4

Qeyd edək ki, məsələ ilə bağlı Tarif Şurası ilə əlaqə saxlamaq mümkün olmadı.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Pəmbək çayı hövzəsində, orta dağlıq qurşağın meşə qoynunda və tarixi yurd yerləri ilə əhatə olunan, dini-sakral dəyərləri adında yaşadan Molla Eyyublu (sonralar dinsiz hay kilsəsi bu teo/antroponimi dəyişərək-"Evli" adlandırır) kəndində 1939-1940-cı illərdə 60-70 ev olub, 300 nəfərə qədər Türk-Müsəlman əhalisi yaşayıb.

1939-1945-ci illərdə Molla Eyyublu kəndindən 40 nəfərə yaxın soydaşımız müharibə cəhəsinə yollanıb, onlardan 15 nəfərə qədər geri qayıtmayıb, döyüşlərdə qəhrəmanlıqla həlak olublar.

Müharibədən qayıtmayanlar:

1. Musa Həsən oğlu Qorçuyev, "Qorçular nəsl", 1 qızı, 3 oğlu qalıb;
2. Məsəllim Yusif oğlu Nəsirov, "Yeter ocağı"ndan, 1 qızı, 2 oğlu qalıb;
3. Mədət Abdulla oğlu Mustafayev, "Ağdüstələr tayfası", subay olub;
4. İskəndər Yusif oğlu Əhmədov, "Ayrımlılar nəsl", 1 qızı qalıb;
5. Səməd Hüseyn oğlu Cavarov, "Cavarlılar nəsl", 1 oğlu qalıb;
6. Məhəmməd Eyyub oğlu Xəlilov, "Xəlil evi"ndən, 2 qızı, 3 oğlu qalıb;
7. Vəli Mustafa oğlu Məmmədov, "Vəliməmmədlilər nəsl", subay olub;
8. Süleyman Məhəmməd oğlu İsmayilov, "Qaramollalılar

Qərbi Azərbaycanın Türk-Müsəlman əhalisinin II Dünya müharibəsində iştirakı (Dağ Borçalı mahalının, Molla Eyyublu kəndi təmsalında)

fası", subay olub;

Müharibədən qayıdanlar:

1. Əhməd Həsən oğlu Qorçuyev (1909-1969), "Qorçular nəsl", kənddə dəfn edilib;
2. Həmzə Abdulla oğlu Hüseynov (1926-2022), "Yetim Abdulla tayfası"; Bakı şəhəri, Suraxanı qəbiristanlığında dəfn edilib;
3. Kamil Vəli oğlu Nəsirov (1926-1993), "Yeter evi törəməsi", Bakı şəhərində dəfn edilib;

lib, (mərhum jurnalist Mahal İsmayıloğlunun (1957-2015) atası);

7. Veyis Yunis oğlu Əhmədov (1900-1995), "Bayramlılar nəsl", A.Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;
8. Nəcəf Maşan oğlu Paşayev (1906-1991), "Talıblılar nəsl", Yexlax şəhərində dəfn edilib;
9. Həmzə Allahverdi oğlu Nəsirov (1909-1995), "Qazaxnəsilər tayfası", A.Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;
10. İslam Osman oğlu Maşayev (1926-2021), "Talıblılar nəsl", Bakı şəhəri, A.Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;
11. Qara Mahmud oğlu Xəlilov (1923-1987), "Durunqalılar nəsl", Molla Eyyublu kəndində dəfn edilib;
12. Həmid Məmməd oğlu Yusifov (1915-1985), "Durunqalılar nəsl", Mixaylovka kəndində dəfn edilib;
13. Paşa Məmməd oğlu Yusifov (1924-1997), "Durunqalılar nəsl", Bakı şəhəri, A.Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;
14. Mustafa Hüseyn oğlu Adıgözəlov (1925-1992), "Qazaxnəsilər tayfası", Suraxanı qəbiristanlığında dəfn edilib;
15. Paşa Göyçə oğlu Məmmədov (1927-1997), "Vəliməmmədlilər nəsl"; Suraxanı qəbiristanlığında dəfn edilib;
16. Həmzə Məhəmməd oğlu

Mustafayev (1926-2021), İsmayıl rayonu, Qalaca kəndində dəfn edilib, "Ağdüstələr tayfası";

17. Yasin Musayev (1914-2019), "Qarallər nəsl", Bakı şəhəri, Suraxanı qəbiristanlığında dəfn edilib;
18. Dursun Həmdulla oğlu Musayev (1909-1987), "Qarallər nəsl", Molla Eyyublu qəbiristanlığında dəfn edilib;
19. Mədət Həmdulla oğlu Musayev (1926-2016), "Qarallər nəsl", Gəncə şəhərində dəfn edilib;
20. Arıx Yunus oğlu Əhmədov (1901-1987), "Ayrımlılar nəsl", qolundan şikəst qayıtmışdır, Molla Eyyublu qəbiristanlığında dəfn edilib;
21. Bəkir Mustafa oğlu Maşayev (1926-2018), "Talıblılar nəsl", Xırdalan şəhər qəbiristanlığında dəfn edilib;
22. İslam Mahmud oğlu Qasımov (1926-2000), Sovet-Yaponiya müharibəsi iştirakçısı (qonşu Soyqubulaq kəndindən olub), A.Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;
23. İsmayıl Alı oğlu Mustafayev (1906-1957), Krım yarımadasında döyüşüb, "Ağdüstətilər nəsl", Molla Eyyublu qəbiristanlığında dəfn edilib;
24. İsmayıl Bilal oğlu Hacıyev (1924-1995), "Qazaxnəsilər nəsl", Bakı şəhəri, Suraxanı qəbiristanlığında dəfn edilib;
25. Paşa Mahmud oğlu Qurbanov (1924-1993), Leningrad (indiki Sankt-Peterburq) şəhərinin müdafiəçilərindən olub, ali

təhsilli tarix müəllimi və rayon Partiya Komitəsində işləyib, A.-Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;

26. Alı Musa oğlu Məmmədov (1911-1995), "Əzizlilər nəsl", Bakı şəhərində dəfn edilib;

27. Məhəmməd Eyyub oğlu Xəlilov (1922-1968), "Xəlilöylülər nəsl", kənddə dəfn edilib.

28. Qaraca Vəli oğlu Nəsirov (1926-1991), "Yeteröylülər nəsl", Bakı şəhəri, Qaraçuxur qəbiristanlığında dəfn edilib;

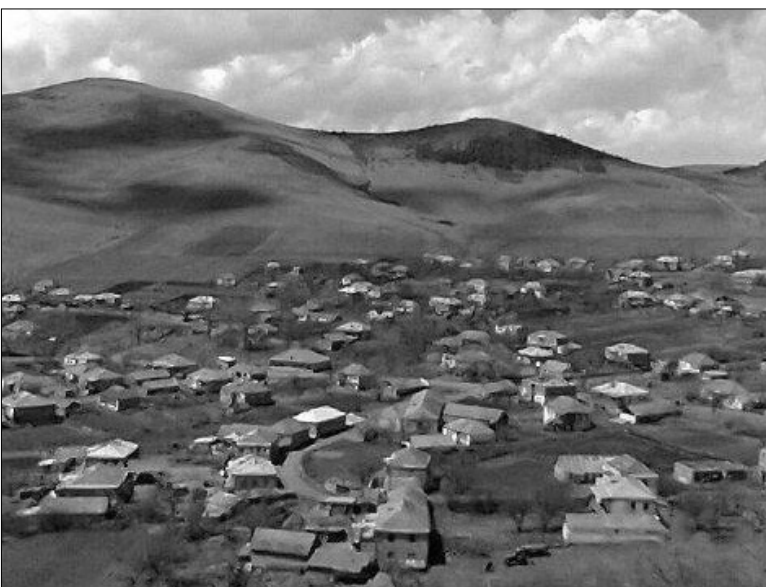
P.S. 1965-ci ildə Molla Eyyublu kəndində doğulan Qurban Mövla oğlu Əhmədov I Qarabağ müharibəsində albay (polkovnik) rütbəsində qırıcı təyyarəsi ilə düşməyə qarşı vuruşub. Hazırda İsmayıl rayonu, Qalagah kəndin-

də yaşayan Məzahir Yusif oğlu Məmmədov (1970) 1989-1992-ci illərdə Füzuli və Cəbrayıl cəbhələrində, oğlu Nurlan Məmmədli (1991) də həmin istiqamətdə döyüşmüşlər. Polis mayoru Umud İsmayıl oğlu Mustafayev (1946-2008) də həmin döyüşlərdə iştirak etmiş, Qalagah kənd qəbiristanlığında dəfn edilmişdir, oğlu Xıdır (1995) II Qarabağ müharibəsi Qazisidir. Artileriya bölümü rəisi, albay Zaur Umud oğlu Mustafayev (1978) Kəlbəcər, Füzuli və Qubadlı cəbhələrində iştirak etmiş, hərbi hissə komandiri olmuş, hazırda hərbi hissələrin birində qərargah rəisidir.

Bu kənddən olan Tural Zahid oğlu Cavarov ("Cavarlılar nəsl") II Qarabağ müharibəsinin Şəhidi olub, Şəmkir rayonu, Bada kəndində dəfn edilib;

Qismət YUNUSOĞLU
Bakı Dövlət Universiteti-
nin
müəllimi

Qeyd: Yazının hazırlanmasında həm də Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Zabrat qəsəbəsinə də yaşayan Molla Eyyublu kənd sakini Əmrah Musa oğlu Qorçuyevin (1940) və İsmayıl rayonu, Qalagah kəndində yaşayan Musa İsmayıl oğlu Mustafayevin (1952) məlumatlarından istifadə olunmuşdur.

nəsl", subay olub;

9. Səməd Abdulla oğlu Mustafayev- "Ağdüstələr tayfası", subay olub;
10. Göyçə Mahmud oğlu Xəlilov (1920-1943), "Xəlillilər nəsl", subay olub;
11. Məhəmməd Hüseyn oğlu Adıgözəlov, "Qazaxnəsilər tay-

4. Hüseyn Maşan oğlu Vəliyev, "Maşanoğullar tayfası";
5. Məhəmməd Allahverdi oğlu Nəsirov (1924-2014), "Qazaxnəsilər nəsl", Bakı şəhəri, A.Bakıxanov qəsəbə qəbiristanlığında dəfn edilib;
6. İsmayıl İsa oğlu Sadıqov (1904-1974), kənddə dəfn edi-

Leyla Ağalar qızı Bədirbəyli 1920-ci il yanvarın 8-də Şəmkinin Morul kəndində anadan olub. Bəzi mənbələr isə onun Bakıda dünyaya gəldiyini göstərir. Bu, həqiqətə uyğun deyil. Belə ki, anası Bikə xanım Şəmkirdən Musaxan bəyin qızı, atası Ağalar Şəmkirdə kənd bəylərindən biri idi. Leyla xanımgilin əsl-nəcabəti hər iki tərəfdən mal-mülklü, geniş imkanlı olublar. Onların böyük torpaqlardan ibarət əraziləri vardı. Bu nəsil 1918-ci il hadisələri zamanı Gəncəyə gəmişdi. 1920-ci ildə Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti qurulanda onların da torpaqları, var-sərvəti və malikanələri əllərindən alınmışdı. Nəsil nümayəndələri bundan sonra müxtəlif yerlərə səpələnmiş və Bakıya köç etmişdilər.

Ağalar Bədirbəylinin Morul kəndindəki geniş həyəti, ikimərtəbəli, pəncərələri küçəyə açılan evi hazırda da mövcuddur. Orada Bədirbəyli nəslinin nümayəndəsi olan ailə yaşayır. Leyla xanım öz doğma, atababa yurduna, bu evə, həyətdə həmişə can atar, gələndə çox sevinər və rahatlıq tapardı.

Yazılı mənbələr Leylanın uşaqlı-

ğının içərişəhərdə keçdiyini göstərir. Atası orada mülk almışdı. Leyla 1927-ci ildə Bakıdakı 132 sayılı ümumtəhsil məktəbin birinci sinfinə daxil olub. Anası Bikə xanım Əli Bayramov klubuna üzv idi. Məşqlərə gedəndə Leylanı da aparırdı. İncəsənətə, rəqsə həvəs Leylada elə həmin vaxtdan yaranmışdı. Leyla klubun rəqs dərnəyində oynayarkən, hərəkətləri, rəqsin ilk qaydalarını burada öyrənmişdi. 16 yaşı tamam olmamış Leylanı rəqs ansamblına qəbul etmişdilər. Həmin rəqs ansamblı Üzeyir Hacıbəylinin tapşırığı ilə Əşrəf Səferov və İliya Arbatov tərəfindən yaradılmışdı və Xalq Maarif Evinin nəzdində fəaliyyət göstərirdi. 1936-cı ildə Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası yaradılarkən rəqs ansamblı ora keçirilmişdir. Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblı 1938-ci ildə yaradılıb. Leyla xanım bu ansamblı 1936-cı ildən 1942-ci ilə qədər bacarıqla xidmət etmiş, solo ifaları və bənzərsiz, nadir gözəlliyi ilə hamını heyran qoymuşdu. Onun Əlibaba Abdullayevlə duet rəqsləri və tək solo ifaları hələ uzun illər xatırlanırdı.

Leyla Bədirbəyli haqqında əlavə bilgi və həqiqətlər

Leyla xanımın xatirələrindən: "Məktəbli qız ikən, altıncı sinifdən məni rəqsə cəlb etdilər, çünki mən məktəbdə rəqləri çox gözəl oynayırdım, uşaqlar rəqs sirlərini öyrənməyə həvəsim nəhayətə qədər idi. Bir gün məktəbimizə gələn Əşrəf Səferov Azərbaycan rəqs qrupuna qızlar axtarırdı və məni seçdi. Mən də Əlibaba ilə bir neçə gözəl milli rəqləri ifa etdim..."

Leyla xanım böyük istedadı, plastikası, cəzbedici gözəlliyi, səhnə füsunkarlığı, üz cizgiləri, təbəssümü ilə tam olaraq sənət üçün yaranmışdı. 1938-ci ildə Moskva dekadasında onu rəqsə kimi görmüş və ifasını çox bəyənmişdilər. Əbəs deyil ki, Ə.Abdullayev məxsusi olaraq onun üçün "Birdənəsən" rəqsini qurmuşdu. "Toy" rəqs quruluşunda da Leyla Bədirbəylinin solosu maraqlı oyadı və dəyər daşıyırdı. Leyla xanım bu rəqlərdə də bütün cizgiləri, incəlikləri və süjet xəttinə uyğun olaraq, Moskva tamaşaçıları qarşısında təqdim edərkən ən sevimli səhnə adamına çevrilmişdi. Onun fikirlərindən: "Özümüzün və xalqın çox sevimlisi olan "Birdənəsən" çox orijinal və gözəl rəqs idi. Keçmiş Sovet İttifaqının bütün respublikalarında mən bu rəqsə də unudulmaz anlarını yaşamışam"

Moskva dekadasında Kremlin Georgi zalında konsertlərin birində SSRİ-nin dövlət başçısı İ.V.Stalin də iştirak edir. Oynanılan rəqlər, xüsusilə "Bəri bax" xalq mahnısı üzərində qurulan rəqsdən Stalinin çox xoşu gəlir. Çıxış edən bütün heyətlə görüşüb, söhbətləşir və təbrik edir. Leylanın gözəlliyi, incə rəqsi onun nəzərindən qaçmamışdı. Odur ki, Azərbaycan incəsənət xadimlərinin üstündə rəhbər kimi göndərilən, yanında əyləşmiş Üzeyir Hacıbəyliyə Leyla xanım barədə soruşur və yanına çağırır. O, Leylanın əlini sıxaraq deyir: "Sən Şərq gözəlisən". Bu fikir SSRİ məkanında yayılır. Leyla xanımı kimse "Qafqaz gözəli", kimse "Azərbaycan gözəli" adlandırmırdı.

L.Bədirbəyli Ə.Abdullayevlə "Nəzələmə" də oynayıb. Bundan başqa o, Əlibaba Abdullayevlə bir neçə duet-rəqsdə oxuyaraq oynayıb. Sonralar o, danışırdı: "Mənim səsim elə də gözəl, səhnə üçün münasib deyildi. Lakin Əlibaba ilə oxuduğumuz üçün nəse alınırı, onun məlahətli

səsinin fonunda mənim səsimin oxuma sənəti üçün münasib olmaması hiss olunmurdu".

Filarmoniyada çalışarkən Leyla xanım özünə mehriban rəfiqələr də qazanmışdı. Ən isti, mehriban münasibət rəqqasə Əminə Dilbazi və Sara Qədimova ilə idi.

Bəzi mənbələrdə Leyla xanım Cavanşirova soyadı ilə göstərilir. Bu onunla bağlıdır ki, o, 1937-ci ildə iş yoldaşı, Mahnı və Rəqs Ansamblının rəqqası Fərac Cavanşirovla ailə qurmuşdu. Ailədə bir oğul dünyaya gəlmiş, ona Cavanşir adı verilmişdi. Onu Elxan adı ilə də çağırırdılar. Bu evlilik cəmi dörd il çəkmiş və onlar ayrılmışdılar. Leyla xanım öz anası və oğlu ilə birlikdə yaşayırdı. Ayrı-

maya səbəb çox güman ki, qısqancılıq olub. Leyla Bədirbəyliyə Səməd Vurğun, Məmməd Rahim və Əliağa Vahid şeirlər həsr etmişdi. Bu mötəbər, mədəni, səmimi gözəlin haqqında haqsız olaraq şayiələr yayır, adını müxtəlif şəxslərin, hətta bir neçə dövlət başçısının adıyla hallandırırıdılar. Çox əfsus ki, cəmiyyətimizdə belə hallar bütün dövrlərdə olub.

Leyla xanım 1942-ci ildə diş həkimi Kamil Aslanovla ailə qurub. Kamil ürəkdən sevərək onunla evlənmişdi. Onların tanışlığı filarmoniyada yaranmışdı. Kamil incəsənətə bağlı biri idi və rəqsi çox sevirdi. Kamil Leylanın bütün nəzərini, zəhmətini çəkə bilən, onu həyatın bütün təzyiqlərindən və çətinliklərindən qorumağa qadir olan bir er idi. Bu ailədə 1947-

ci ildə Lale, 1964-cü ildə Bikə dünyaya gəlib.

1941-ci ildən L.Bədirbəyli Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrına da cəlb etmişdilər. Həmin il o, filarmoniyada hələ rəqs fəaliyyətində idi. Bu zaman onun 21 yaşı vardı. O, sonrakı səhnə fəaliyyətini teatrdə və kinoda davam etdirmişdir.

Bu istedadlı xanım teatr səhnəsində ilk dəfə Rəşid Rzanın "Vəfa" pyesində çıxış etmişdir. Sonralar Adil İskəndərov teatr tamaşalarında baş rollarda oynamaq üçün Leylanı təyin edirdi. Zamanla bu vəziyyətdən narazı qalan SSRİ xalq artisti, teatrdə daim baş rollarda çıxış edən Hökumə Qurbanova ilə Leyla Bədirbəyli arasında qısqancılıq nəticəsində narazılıq da yaranmışdı. Bu işləri təbii də qarşılamaq olar. Belə ki, sənət

mayəndəsi, səhnəmizin əfsanəsi, gözəllik ilahəsi Leyla Bədirbəylinin də bədxahları tapılırdı.

Məqsədə qayıdıb onun çıxış etdiyi və daim tamaşaçıların sevgisini, alqışlarını qazandığı bir sıra tamaşaların adlarını qeyd etməklə kifayətlənirik:

Cəfər Cabbarlı "Od gəlini"-Solmaz, Vilyam Şekspir "Otello"-Dezdəmona, Lev Tolstoy "Canlı meyit"-Liza, İslam Səferli "Göz həkimi"-Nərinə, İlyas Əfəndiyev "Mahnı dağlarda qaldı"-Fəxrəndə.

Leyla xanım 1937-ci ildə Qəmər Salamzadənin çəkdiyi "Dəcəl dəstə" filmində Anna Pavlovna rolunda oynayıb. Bu, film onun ilk debütü idi. Filarmoniyada çalışdığı illərdə o, "Ayna" və "Bakının işıqları" filmərində də rollara çəkilib. 1941-ci ildə

"Səbuhi" filmində Tubu obrazını yaradıb. Filmin rejissoru Rza Təhmasib Leyla Bədirbəylinin işindən çox razı qalmışdı.

L.Bədirbəyli 1945-ci ildə çəkilən "Arşın mal alan" musiqili-bədii filmə Gülçöhrə roluna dəvət almış və bu obraz ilə çox məşhurlaşmışdır. Bu rolda çəkilmək üçün məhz o, Ü.Hacıbəylinin tövsiyəsi və məsləhətilə dəvət olunmuşdu. Qırx səkkiz nəfər xanım sınaq çəkilişlərinə dəvət olunsalar da onların oyunu, fotogenik si-fəti qənaətbəxş sayılmamışdı. Qırx doqquzuncu xanım Leyla sınaq üçün deyil, birbaşa çəkilişlərə çağırılmışdı. Düzdür, əvvəl onun üçün bu çətin olsa da, az sonra o, bu rola alışmış, la-yinqə yaratmışdı. Bu işdə Üzeyir Hacıbəylinin fikirləri və məsləhətləri əhəmiyyət daşıyırmışdı. Dahi bəstəkar ona demişdi: "Bu obrazda sən özünü, öz səmimiyyətini tapmalısən. Bunun üçün də öz üzərində çalışmalı, özünü bu rolda hiss etməli, özünü Gülçöhrə bilməlisən. Sən mənim Gülçöhrəmi sevməlisən".

Filmin çəkilişlərində Böyük Vətən Müharibəsi zamanı, 1943-cü ildə başlanmışdı. Rejissor Rza Təhmasib idi. Çəkilişlər Şüvəlanda aparılırdı.

Leyla xanım Üzeyir Hacıbəylinin üreyni duyur, qayğısını, dahiliyini daim hiss edir və onu incəsənətin Günəşi sayırdı.

Sonrakı dövrlərdə bu məşhur filmin populyarlığı davam etmiş və dünyanın əksər ölkələrinə səyahətə çıxmışdır. Sovet dövlətinin başçısı Stalin həmin filmə yüksək dəyər verirdi.

(Ardı var)

Əhsən RƏHMANLI
Sənətsünaslıq üzrə
fəlsəfə doktoru

İnsan - dünyanın xaricində yaşayan varlıq deyil... "İnsan - insan dünyasıdır, dövlətdir, cəmiyyətdir" - bu, fikir dahi K.Marksa aiddir, bu gün də dəyərini itir-məmişdir. Qalır insanın ailədə və cəmiyyətdə tərbiyəsinə. Şəxsiyyətin yetişməsin-də əsas amil münasibətlərin qurulmasıdır: mənəvi zənginlik, sərvətlərin maddiləş-məsi və düşüncələrin emosionallığı və sairin öz yerini tutmasıdır.

Allahverdi Eminov

(Əvvəli ötən sayımızda)

Ədəbiyyatda, o cümlədən, poeziyada şəxsiyyət və mühit probleminin konseptual lirik təsviri müxtəlif zaman - vaxt üçün xarakterik səciyyə daşımışdır: Dövr və Məkan həddləri; mahiyyətli ziddiyyətlər; ictimai - sosial və fərdi - şəxsi maraqlar. Bu problem şəxsiyyətin həyat tərzinin poeziyada bir sıra əxlaqi sərvətlərin, so-sial ümumiliyin tərbiyəvi vəzifəsini, habelə mənəviyyatı şərtləndirir, poetik müstə-viyə çıxarır. Bu tezisdən çıxış edərək Bəxtiyar Vahabzadə bir çox şeirlərində ("İn-san", "Ömrün payızı", "Ömür") oxucuya poeziyadan zövq almaq ehtiyacının ödə-nilməsilə yanaşı, yeni fikirlər aşılayır. Bu və digər şeirlərində şair ömrün sonsuzluğunu arzulayır: bu ömür harada, hansı məqamda bitəcəkdir, bununla həyatın əvəz-sizliyi özünü diqtə edir: "Ömrün payızı" şeirini yazanda 35 yaşında idi və heyif-silənir ki... "dövrən tez dolanır, illər tez gəlir ömrün pillələri fəsilələrlə həmahəng səslənir". Deməli, ömrün payızı yaxınlaşır:

**Ömrün payız fəslı sıxdı əlimi,
Yoxsa qocalıram mən yavaş-yavaş.
Payızda yarpağa xal düşən kimi
Düşür saçlarıma dən yavaş-yavaş.**

**Ağaclar soyunur, yer xəzəllənir,
Fikir dumanları, gözlər zillənir,
Güllərin üstünə enən tək enir
Mənim gözlərimə çən yavaş-yavaş.**

**Soyuyur havalar, soyuyur bütün,
Qısalır, qısalır, günlər günbəgün.
Axi, yaxınlaşır qürubu ömrün,
Əyilir dağlardan gün yavaş-yavaş.**

**Sarılır get-gedə çöl, çəmənlər, çayır,
Könül hər saati ömürdən sayır.
Bir səs qulağıma hey pıçıldayır:
Bəxtiyar, göylərdən en yavaş-yavaş!**

Bu şeir hər bir oxucunu dərinləndirən düşündürməyə bilməz, ömrün payı-zına "a-parmaya" bilməz. Və insanın sonu əl boyda kağıza yazılmış "Nekroloq"dur. "Həyatın ən qısa mənzərəsi, o cümləyə sığışan" mətn! Mərhum bir an özü barədə yazılmış nekroloqu oxusaydı ürəyindən nə keçərdi? O keçərdi ki, həyatdakı əməlləri nə üçün nekroloqa düşməmişdir.

Bəxtiyar Vahabzadənin poeziyasında kamill şəxsiyyət problemi

**Hər kəsin arzuları çoxdur əməllərindən min kərə, milyon kərə
Ürəkdəki arzular əməllərindən azəldir.
Eləmək istədiyim, mənim elədiyimdən həm çox, həm də gözəldir!**

Şairin tövsiyəsi isə konkretidir:

**Eləysə... Nekroloqda ömür tam olsun deyə
Əməllərlə bərabər ən gözəl arzular da niyə yazılır, niyə?!**

B.Vahabzadə şeirlərində (ümumən poeziyasında) - bədii kontekstdə obraz-ların didaktik davranışının təhsilliyini şüurun ümumi strukturunda mücərrəd təsvir etmir, "İztirabın sonu", "Etiraf", "Atılmışlar", "Təzadlar" poemalarında pedaqoji prosesə enir, onun pedaqoqluğundan əlavə, tərbiyənin funksiyasına toxunur. Yeri gəlmiş-kən "İztirabın sonu" B.Vahabzadənin ilk yaradıcılığı dövrünün məhsuludur və 1956-cı ildə yazılmışdır ("Ə-sərləri"nin I cildində verilmişdir). "İztirabın sonu" poeması S.Vurğunun "Aygün" əsərinin təsirindən yazılmışdır, - hökmünü ver-məz-dim; ümumiyyətlə, ötən əsrin 50-60-cı illərin ailə - məişət mövzusu poeziya-mıza "ayaq" açdı, bu da təbii ki, sosial - mənəvi mühitin diqtəsiydi (Qabil "Meh-parə", H.Həsənzadə, "Kimin sualı var?" və digər şairlər bu mövzu-ya toxunmuşlar). B.Vahabzadənin bu poemasında biz Şahnaz və Hatəm obrazlarının taleylə qarşı-laşırıq.

"Proloq"da müəllifin oxucularla didaktik müraciəti səslənir, adamların bir növ həyata baxışı: həssaslığı, hadisələrə reaksiyası, incə duyğusu təsvir olunur. Bə-li, yaşadığımız həyatın tərbiyə etdiyi insanların təbiəti belədir. Bəli, dünyanın işidir bu, hansı ki, bu dünyaya etibar yoxdur, bir gün isə:

**Həm sevinc var, həm də qəm sarı simdə,
Nəşədən yaranır bəzən ələm də.
Həm çörək yetirir insana, həm də -
Yeyir insanları yer bu dünyada!**

Şair poemada bir suala cavab axtarmaq istəmişdir: "cütleri" birləşdirən sevgi yoxsa? Və bunlar ailə qurarsa qoşa yol gedə bilərmə? Şair suallara cavab verməyə tələsmir. İlk misralarda oxucu məsələni sezir və qəhrəmanların xasiyyətlərindən şübhələnir. Söhbət "Otello" tamaşasında ərle arvadın duyum tərzindən başlanır. Hatəm musiqiçidir, bəstəkar-dır, Şahnaz adı qadındır, sadə ailədə doğu-lub tərbiyə almışdır.

Hatəm səhnədə Otellonun sevdiyi Dezdimonanın faciəsini yaşayır. Sanki o, təkdir, Şahnazsızdır.

**Səhnəyə zilləyib gözünü oğlan,
Şeir Otellonun hər kəlməsini,
İsti cəryan keçir damarlarından,
(Eşitmək mümkün mü onun səsini?)**

"Otello sindromu"nın mənimsənilməsinə münasibət başqadır, insanın öz ruhi aləmini anlaması, onun üzərinə hökmran olması tərbiyədən çox asılıdır, bu-rada ixtisasın da rolu yox deyil. Cəmiyyətin və insanın təkmilləş-məsi vacib şərtidir. Həyatda bərkədən - boş-dan çıxmayan, sevginin həsrətini duymayan Şahnazdan nə gözləmək olar? Hatəm bəlkə də Şahnazı bu cür təsvir etməzdi, həssas-lığına se-vinərdi, lakin:

**Nəçin mənim kimi kədərlənmədi
Şahnaz Otellonun faciəsinə?
Nəçin: "Bu, oyundur, səhnədir", - dedi.
Hələ bir üstəlik güldü də mənə?!**

Hatəm bu hal çox mənfi təsir edir və ona haqq qazandırırıq. Ona görə ki, "qəlbindəki döyüntüləri" anlamamışdır.

**Bəs başa düşməzmi bunu Şahnazım?
Başa düşməyəne demək nə lazımdır?**

Yenə xırda mübahisə, Şahnazın: "demək istəyirsən mən yas saxlayım?" - tə-nəsi Ha-təm pis təsir göstərir, özünə iztirab gətirən suallar verir:

**Düşündü: "Sevgilim qışa yaz deyir,
Demək o, mənə də oyunbaz deyir.
Bəs necə olacaq bu işin sonu?
Mənim ürəyimdə daşan duyğunu
O, öz ürəyində daşıyacaqmı?
Hissimlə, duyğumla yaşayacaqmı?"**

Suallar labirintində Hatəm hey çapalayır, Şahnazı onu başa düşməkdən xeyli uzaqdır, taleyi belə gətirməməliydi. O, ötən illərə qayı-dır, Şahnazı sevən çağlarına. Şairin ricəti.

**Bəxtini bu qızın üzündə gördü.
Evlərinə qədər onu ötürdü.
Gah irəli keçdi, gah dala qaldı,
Heyrətdən gözləri açıla qaldı.**

Qərarı isə qətidir: "O gözəl mənim ola-caq", - Hatəmin sözü birdir, hər kəs ona məsləhət verə bilməz, onun xarakter cizgilə-rilə tanış oluruq, onun üçün orta hal yoxdur, ya nifrət etmiş, sevmiş, ya da başını beləyə salmışdır.

**Boğazdan yuxarı o, gülməmişdir,
Gülüşi ağzından tökülməmişdir
Ya ürəkdən gülmüş, susmuşdur, ya da
Ürəkdən ağlamış ağlayanda da...**

Ərinin belə xarakteri Şahnazda yaxşı təəssürat yaratmış, ata evini yada salır.

Hatəm hələ Şahnazın hissələrini duymaq-dan uzaqdır, yalnız yaratmaqdır ar-zusu.

Şahnaza haqq qazandırmamağa dəyər, çün gənc qadının da hissələri var, ər ilə danışib - gülməli, gözəlliyinin, qadınlığının tərəvətini ona ərmağan etməlidir. Gənc qadının məxsusi rapsodiya-ları ər tərəfindən qiymətləndir-məlidir. Bu yoxsa...

**Hatəm özünü yalnız bir sənətkar sanırdı,
Sənətini, eşqini Şahnaza qışqırırdı...
Elə bilirdi yalnız, sənətdədir hər hikmət,
Sənətdədir gözəllik, insanlıq və məhəbbət!
Sənəti anlayanlar başa düşər hər şeyi -
Onun ürəyindəki sənətkar xudbinliyi
Qapadı gözlərini,
Anlamadı Şahnazı, Şahnaz da öz ərinə.**

Poemada Hatəm bəzən haqq qazandır-mağa dəyər, bir musiqiçi kimi özünə, sənəti-nə aludə olur, hətta gənc arvadını belə, unu-dur. Və yeri gələndə hissələrindən qopur, özünə qayıdır, özünə sual verir: Mən axı, Şahnazı sevib evlənmişəm, bəs sə-bəb nədir. O da, mən də iztirab içində yaşayırıq. Olur ki, o, mənə başa düşmək istə-mir, mən onu. Belə

(B.Vahabzadə - 100)

hallarda oxucu da sualları qarşısında qalır: Həyatda "cütler" əzəldən bir-birini anlama-dan, öteri hissə qapılmadan ailə qurmamalıdır. Fikrimcə, va-cib deyil hər ikisi oxumuş ol-sun, savadlı olsun. Əsas odur, xüsusilə, qa-dın gənc ər-nin ilk gündən ruhunu "tutsun", "kəprisi" ilə yola getsin. Davranışın özünə xas ya-zılmamış qanunları var, həyatın "müdrək təcrübəsi" intuiativ mənimsənilməlidir, insanın tərbiyəsi buna cavab verməlidir. Ər qadınından ən yüksək zövq almalı, onun şə-rəfini qiymətləndirməyi bacarmalıdır. Qadın isə ərinin sənəti ilə bağlı ça-lışmasına şərait yaratmalıdır. Qarşılıqlı anlaşma ilə qadın özünifadə etməməlidir. Poemada Şahnaz hələ Hatəmin sənət idealına cavab vermək üçün yetişməmişdir, bəlkə hələ də uşaqlığından ayrılmamışdır, Hatəm pıçıldamaqda haqlıdır. Amma ümid-lidir baxmayaraq: "Yox, başqa mayadan yoğrulmuşuq biz ", - düşü-nür.

Bir haşiyyə: B.Vahabzadənin "İztirabın sonu" poemasının dəyərini azaltma-maq şərti-lə, baxmayaraq müəllif işarə vurur:

**Şahnazsa yan otaqda
"Aygün"ü varaqlayır, - deyir.**

Mən Əmirxanla Hatəmi müqayisə etməz-dim. Əmirxan qadını Aygünü qış-qanır. Zid-diyyətlər, ailə konfliktləri də buradan başlayır və insan zəkası və mənəvi harmoniya pozulur. S.Vurğun Əmirxanın öz tələbatlarına mü-vafiq hərəkət etmə-sini, öz hissələrinə üstün-lük verməsində ictimai münasibətlərin xarak-terini nəzərə almışdır. Bu isə şəxsi mənafeyi, insanın yaradıcılıq potensialını reallaşdırır. Ha-təm də gənc qadının unudaraq öz sənə-tinə qapanır. Əlbəttə, Şahnaz hələ çox ca-vandır, ana olmamışdır. B.Vahabzadə filosof deyildi və öz qəhrəmanının "sxemini çəkmə-mişdi". Hatəmin də Əmirxan kimi poemanın qəhrəmanı olaraq mənəvi dav-ranışı dinamik şəkildə inkişaf etməliydi. Hatəm cəmiyyətə yenice atılmışdır, ailə qurmuşdur, özündə yüksək əxlaqi məziyyətlərin ilk elementlərini hələ mənimsə-məmişdir.

(Ardı var)

Qardaş xalqlar ədəbiyyatı

Özbək şairlərinin həyat və yaradıcılığı

Enaxan Siddiqova
1954-cü ildə Özbəkistanın Fərqanə vilayətində anadan olub.
Fərqanə Dövlət Pedaqoji İnstitutunun filologiya fakültəsində təhsil alıb.
“Qaragöz durnalar”, “Sümənbər nəsim”, “Könül üfüqləri”, “Eşq ifarı” adlı şeir, “Sirli gecə fəryadı” adlı nəsr və bir sıra ədəbi-publisistik kitabları çap olunub.
“Dostluq” və “El-yurd hörməti” ordenləri ilə təltif olunub.
2023-cü ildə vəfat edib.

SEVİLMƏK ÜÇÜN...

*Biz sevilmək üçün gəldik dünyaya,
Eşq odun olum mən ocaqlarına.*

*Bizi yaratmışdır qadir Allahım,
Eşqin uca dari, sırtmaqlarına.*

*Bu dünya tuzakdır, fəryad gerek deyil,
Düşmüşük yalnız eşq tuzaqlarına.*

*Eşq məgər cəhənnəm olsa, çağır ki,
Cənnət qalib gircəyəm cəhənnəmlərinə.*

*Eşq deyə qiyamətə qədər gedəcəyik,
Günahımız eşq deyə soraqlarına.*

*Eşqimiz ilahi, qurbanlıq aslı,
Canımız tikilmiş bayraqlarına.*

*Bizi eşq mülkünə məhkum etsin Allah,
Sürgün etsin sonsuz azablarına.*

*Anagül, tökülsək bir damla kimi,
Əzəl sərkatibin mürəkkəblərinə.*

SON GÜN...

Ömür birçə dəfə verilmiş fürsət:
Nanə kimi bitmək, çiçəkləmək azad.
Gedərsən arxanca tökülsün ehsan,
Arxandan bir dəfə ah çəksin günəş.

Ömür birçə dəfə verilmiş fürsət:
Qərd deyil, üreyim ol bir böyük dərd.
Arxanca ah çəksin, ağlasın səma,
Arxandan baş vursun qalan həmin bəxt.

Ömür birçə dəfə verilmiş fürsət:
Parça-parça edib üreyi yandırmaq.
Başından qurbətlər ərisin, dövrən,
Ləkələri gizlət o gün, ey mahtab.

Ömür birçə dəfə verilmiş fürsət:
Bu dünya üstündən qəhqəhə vur, gül.
Bir nəfəslilik sussun axı bu cahan,
Arxandan ezilib ağlasın bir gül.

Son günün ardından ən son fürsət:
Saçını tozdursun, ah vurub getsin.
Haqqın dərgahında o günü arman,
Qəmlər tabutunu götürüb getsin.

O gün... o gün çox pıçıldayır,
Səssizlik darına asılmış dilin.
Şeirlərini oxuyub gözü yaşlanırsın,
Cəsədin üstündə əyilir elin...

Ömür yalnız dəfə verilmiş fürsət...

ÖMÜR TƏQVİMİNDƏN BAHAR, PAYIZ KEÇDİ...

Ömrüm təqvimindən altmış bahar,
Altmış payız keçdi qırılan yarpaqtək.
Həyat arxasından qaçıb, atılıb

Mən nəyə vuruldum, nə sözü deyim?!

Kor sərnəşin kimi mən bu yollarda
Bəxti səhvə saldım, qəlbi itirdim.
Tapmışam, ama heç yadımda deyil,
İsti günlərdə elə soyuqlandım.

Bəzən düşünmədən mişarla yıxdım,
Üreyim böyüdən mavi ağacı.
Bəlkə də oxuya bilmədən keçdim,
Alnıma Allah bitmiş dəstxətti.

Ömrüm təqvimindən bahar, payız keçdi,
Qış gəldi qəlibimə, qarlar da yağdı.
Başımda hər zaman fırlanıb uçan,
Səsi gələn o qara qarğalardı.

Üreyim unudur, geri dönərsəm,
Ah desəm, illərim tökülür tut kimi.
Xalqım xatırlayırmı bir misramı?
Sanki hamısı unudulub.

Amma həvəsim yox şairliyə heç,
Haqqın dərgahında mən də sərnəşin.
Tale mənimlədir, Allah güc verər,
Axı qaranlıq deyil, elçisiyəm işığın.

Bilirəm, qarşında çoxdur vəzifəm,
Qəlbim gül açdıran yaradan haqqı.
Yaxşı, dualar et, alnımdan da öp,
Borcum kəsəbilsəm, ey ana xalqım!

* * *

Xorlanmaq, təhqirə alışmış ürək,
Gəlir elə Ümid, Erk və Hürriyyət!
Ölməyəcəksənmi axı sevincdən.
Qorxundan adını unutmuş
Yarpaq kimi titrəyən, üreyim,
Mən sənə bir sütun qoymalıyam -
Böyük bir sütun:
Qürurdan -
Namusdan -
İmandan demək.
Ta hər zaman
yeddi bükülüb əyilmə deyə.

Özbək dilindən uyğunlaşdıran:
Rəhmət BABACAN

Çarı Əvəz
1957-ci ilin dekabr ayının 11-də Özbəkistan Respublikasının Qaşqaderya vilayətinin Güzar rayonunun Tacik kəndində dünyaya gəlib.

“Dartılmış kaman”, “Payız səhəri”,
“Oyanışdan başqa tale axtarma”, “Seçilmə” ləri, balacalar üçün “Bir dünya su-

Bir şair yaşardı Daşkənd şəhərində,
Anası kəndçidir, yarısa şeir.

* * *

Hər addımda tuş gələrsən,
Bir nakəsə, ya da xama.
Daş ya kəsək atacaqdır,
Gizli, aşkar pak bir adama.
Eyb söykənər günahsızlara,
Aldadar, töhmət toxuyar,
O nakəslər bilməyentəkdir
Bəşər nə qədər azad yaşar.
Qəfil canda qan dalğalanar,
Oyaqmısan, varmısan, üryan!
Tez ol, sən də dayan ey dünya!
Tez ol, sən də ey dünya, oyan!
Lakin dünya sakit,
Elə sakit ki,
Yaxasından tutub dünyanın
Silkələməyin gəlir.
Ta
Pislikləri tökülüncə!

SÜBH DÜŞÜNCƏLƏRİ

*Ay var idi, Ay batıb getdi,
Ulduzlar oldular lal - qayıb.
Demək yenə bir gecə ötdü.*

*Ta ki sağam, varlığım mənim,
Şadlıq bəxş eləyə dostlara.
Hətta adımlı yad etsə hər kim,
Dost kimi gülümsəsin bu ara.*

*Qəmgin olsa, qayğısı bitsin,
Kənar olsun könül qubarı.
Təzə ottək daş yarıb çıxsın,
Qova bilsin qəmi, ağrıları.*

* * *

Vətən, mənim ürək iplərim.
Olar-olmaz səmavi qüdrət.
Səmavi bir inam - avara
Üreyinə bağlanıb fəqət.

Yaşayıram, dinclikdən keçib,
Anlarımlı rəngə salıb mən.
Oyaq gecə fərəhin içib,
Şəklini çəkərəm, Vətən!

Nəğmələrimə yar olub siman.
Qəlb yerindən çıxar atılıb.
Hər sətrimdən gülüb durar dan,
Yurdu, getsəm sənə tapınıb.

Fəxri uca, eşqi tükənməz,
Qoynunda bir müti insanam.
Torpağında can verməyim bəs,
Özüm də bir Özbəkistanam!

Özbək dilindən uyğunlaşdıran:
Şahməmməd Dağlaroglu